

GMINA DĄBRÓWKA

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W DĄBRÓWCE ZA 2024 ROK

POSZERZONE O:

- SPRAWOZDANIE ZA 2024 ROK Z REALIZACJI PROGRAMU POWIATOWEJ KARTY RODZINY „TAKRODZINA.PL”
- SPRAWOZDANIE ZA 2024 ROK Z REALIZACJI ZADAŃ Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY WRAZ Z POTRZEBAMI ORAZ Z REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2024–2026
- SPRAWOZDANIE ZA 2024 ROK Z DZIAŁALNOŚCI ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO ORAZ REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY DOMOWEJ NA LATA 2023 – 2026
- SPRAWOZDANIE ZA 2024 ROK Z REALIZACJI GMINNEJ STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY DĄBRÓWKA NA LATA 2022 - 2028

GOPS
Dąbrówka

Dąbrówka 2025

SPIS TREŚCI

1. Zagadnienia wstępne	4
2. Struktura organizacyjna Ośrodka	6
3. Korzystający ze wsparcia Ośrodka	7
4. Wydatki na realizację zadań (realizacja budżetu)	8
5. Realizacja zadań z zakresu pomocy społecznej	10
6. Realizacja zadań z zakresu świadczeń rodzinnych	22
7. Realizacja zadań z zakresu pomocy osobom uprawnionym do alimentów	24
8. Realizacja zadań z zakresu ustawy o systemie świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.....	25
9. Realizacja zadań z zakresu ustawy o Karcie Dużej Rodziny	26
10. Sprawozdanie z realizacji Programu Powiatowej Karty Rodziny "TakRodzina" za 2024 rok.....	26
11. Realizacja zadań z zakresu ustawy o dodatku osłonowym	28
12. Dodatki grzewcze	28
13. Realizacja zadań z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – Sprawozdanie za 2024 rok z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024-2026.....	30
14. Sprawozdanie za 2024 rok z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2023 – 2026.....	35
15. Sprawozdanie za 2024 rok z realizacji Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dąbrówka na lata 2022 – 2028	42
16. Wykaz potrzeb w zakresie pomocy społecznej	44
17. Podsumowanie	44

ZASADY OGÓLNE UDZIELANEGO WSPARCIA

1. Wsparcie rodziny w prawidłowym funkcjonowaniu

Podstawą do rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w odbudowywaniu prawidłowych relacji w rodzinie oraz we właściwym wypełnianiu ról społecznych przez jej członków. Wsparcie rodziny powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

2. Usamodzielnianie rodziny

Rodzina, w pierwszej kolejności, powinna mieć możliwość samodzielnego zmierzenia się ze swymi problemami, co pozwala zwiększyć jej szansę na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz stymuluje aktywność własną, wyzwala potencjał i pozwala na uczenie się nowych umiejętności. Pomoc powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin poprzez przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych przy wykorzystaniu własnych zasobów oraz zasobów środowiska. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej są obowiązane do współudziału w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej.

3. Zasada pomocniczości

Pomoc powinna być nakierowana na wykorzystanie zasobów własnych rodziny, na wsparcie osoby w rodzinie, w środowisku lokalnym przy wykorzystaniu grup samopomocowych, Kościołów, organizacji pozarządowych. Wsparcie instytucjonalne w sytuacji, gdy osoba, jej otoczenie, rodzina, środowisko lokalne, staje przed problemami, których samodzielnie nie potrafi rozwiązać. Formy wsparcia dziennego powinny być wykorzystane przed formami całodobowymi.

4. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

Działania powinny służyć odbudowie i podtrzymaniu umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnieniu ról społecznych oraz integracji osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

1. ZAGADNIENIA WSTĘPNE

Zgodnie z art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej obowiązkiem kierownika ośrodka pomocy społecznej jest coroczne składanie radzie gminy sprawozdania z działalności oraz przedstawianie wykazu potrzeb w zakresie pomocy społecznej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowce (dalej Ośrodek lub GOPS) jest samodzielną jednostką organizacyjną Gminy Dąbrowka powołaną na mocy uchwały Gminnej Rady Narodowej w Dąbrowce nr XI/43/90 z dnia 27 lutego 1990 roku. Ośrodek mieści się w budynku Urzędu Gminy Dąbrowka (odrębne wejście do Ośrodka oraz podjazd dla osób niepełnosprawnych) – 05-252 Dąbrowka ul. Tadeusza Kościuszki 14.

Celem działania Ośrodka jest wspieranie oraz wzmacnianie osób, rodzin, grup i społeczności lokalnych poprzez pobudzanie ich potencjału i aktywności oraz ukierunkowanie na rozwiązywanie problemów oraz rozwój. Cele osiągnięte są poprzez realizację zadań z zakresu pomocy społecznej oraz zadań wynikających z innych ustaw przekazanych do realizacji dyrektorowi lub innym pracownikom Ośrodka na podstawie stosownych upoważnień.

Do głównych zadań GOPS należy prowadzenie całokształtu spraw w zakresie pomocy społecznej, a w szczególności polegających na:

- Tworzeniu warunków organizacyjnych funkcjonowania pomocy społecznej, w tym rozbudowa niezbędnej infrastruktury socjalnej,
- Analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej,
- Przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawami świadczeń,
- Pracy socjalnej rozumianej, jako działalności zawodowej skierowanej na pomoc osobom i rodzinom we wzmacnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz tworzenie warunków do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin,
- Rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb,
- Realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych,
- Pobudzaniu aktywności społecznej w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowce realizuje również zadania wynikające z innych, aniżeli ustawa o pomocy społecznej, aktów prawnych. Należą do nich w szczególności: ustawa o świadczeniach rodzinnych, ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ustawa o Karcie Dużej Rodziny, ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii, ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” oraz inne (ustawa o dodatku osłonowym, ustawa o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej, ustawa o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. i w 2024 r. w związku z sytuacją na rynku gazu, ustawa o bonie energetycznym, ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa). Ponadto Ośrodek realizował różnego rodzaju programy, takie jak: Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy Domowej na lata 2023 – 2026, Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2024 rok, Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024-2026, Program „Posiłek w szkole i w domu”, Program „Asystent rodziny na rok 2024”, Program „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością”, Program „Opieka wytchnieniowa”, „Program TakRodzina.pl”, Program Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027 oraz projekty socjalne. W 2024 roku Ośrodek zapewniał obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej w Gminie Dąbrowka oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Ośrodek wykonując zadania własne gminy kieruje się ustaleniami Wójta Gminy Dąbrowka, natomiast w zakresie realizacji zadań zleconych kieruje się ustaleniami przekazanymi przez Wojewodę Mazowieckiego. W realizacji swoich zadań Ośrodek może współpracować z podmiotami zewnętrznymi, w tym z organizacjami pozarządowymi, jednostkami organizacyjnymi posiadającymi oraz nieposiadającymi osobowości prawnej, a także osobami fizycznymi. Do wydawania indywidualnych decyzji administracyjnych w sprawach należących do przedmiotu wszystkich działań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dąbrowce upoważniony jest Dyrektor, a podczas jego nieobecności wyznaczony pracownik. GOPS realizuje zadania w oparciu o Kodeks Postępowania Administracyjnego z uwzględnieniem szczegółowych unormowań wynikających z ustawy o pomocy społecznej oraz innych ustaw.

Poniżej przedstawiono schemat graficzny uwzględniający zadania realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrówce w 2024 roku.

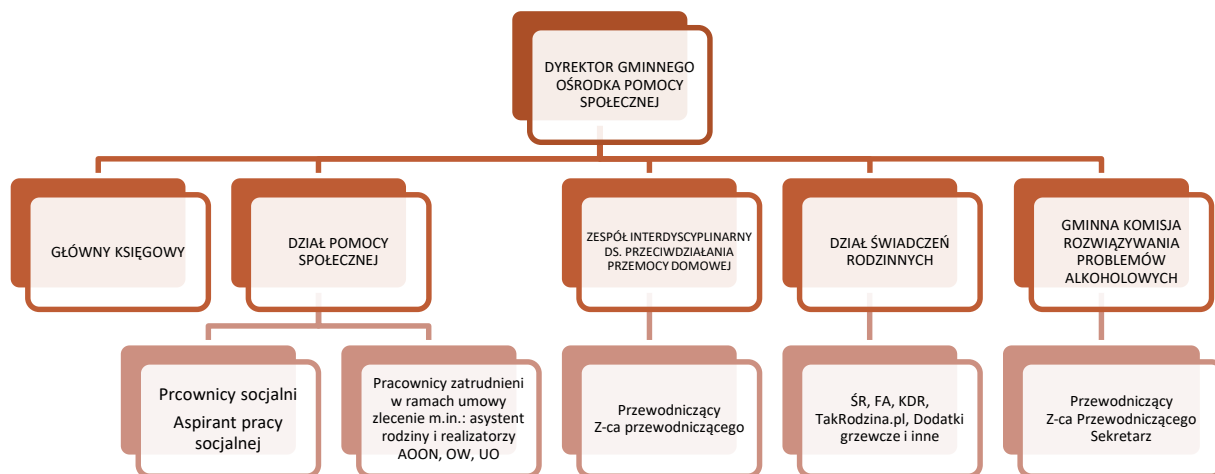
Schemat graficzny prezentujący zadania realizowane przez GOPS w Dąbrówce w 2024 roku

GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W DĄBRÓWCE - ZADANIA:
Pomoc społeczna
Program "Posiłek w szkole i w domu"
Przeciwdziałanie przemocy domowej - Zespół Interdyscyplinarny
Program "Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami"
Program "Opieka wytchnieniowa"
Wsparcie rodziny i system pieczy zastępczej
Wsparcie kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem"
Świadczenia rodzinne
Fundusz alimentacyjny
Karta Dużej Rodziny
Program TakRodzina.pl
Program "Asystent rodziny"
Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027
Przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii
Dodatek osłonowy
Dodatek elektryczny
Bon energetyczny
Dodatek gazowy

2. STRUKTURA ORGANIZACYJNA OŚRODKA

Utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników jest zadaniem obowiązkowym gminy wynikającym z art. 17 ust. 18 ustawy o pomocy społecznej.

Schemat Organizacyjny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dąbrowce.

Źródło: Regulamin organizacyjny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dąbrowce, stan na 31.12.2024 r.

W 2024 roku w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Dąbrowce zatrudnionych było 11 pracowników na umowę o pracę (dyrektor, główny księgowy, 1 starszy specjalista pracy socjalnej – koordynator, 2 starszych specjalistów pracy socjalnej, 1 specjalista pracy socjalnej, 1 aspirant pracy socjalnej, 3 pracowników administracyjnych, sprzątaczkę oraz 14 pracowników realizujących zadania pomocy społecznej na umowę zlecenie (asystent rodziny, asystenci osoby z niepełnosprawnością, pracownicy realizujący usługi opieki wytnieniowej oraz usługi opiekuńcze). Na koniec 2024 roku zatrudnionych było 9 pracowników na umowę o pracę (dyrektor, główny księgowy, 1 starszy specjalista pracy socjalnej – koordynator, 2 starszych specjalistów pracy socjalnej, 1 specjalista pracy socjalnej, 1 aspirant pracy socjalnej, 2 pracowników administracyjnych). W porównaniu do 2023 roku ilość pracowników zatrudnionych na umowę o pracę zmniejszyła się o 2 pracowników, zaś pracowników zatrudnionych na umowę zlecenie o 4 pracowników.

Dane szczegółowe na temat stanu zatrudnienia w Ośrodku oraz kwalifikacji pracujących w nim osób przedstawia poniższa tabela.

Zatrudniona kadra GOPS w 2023 - 2024 roku i jej kwalifikacje.

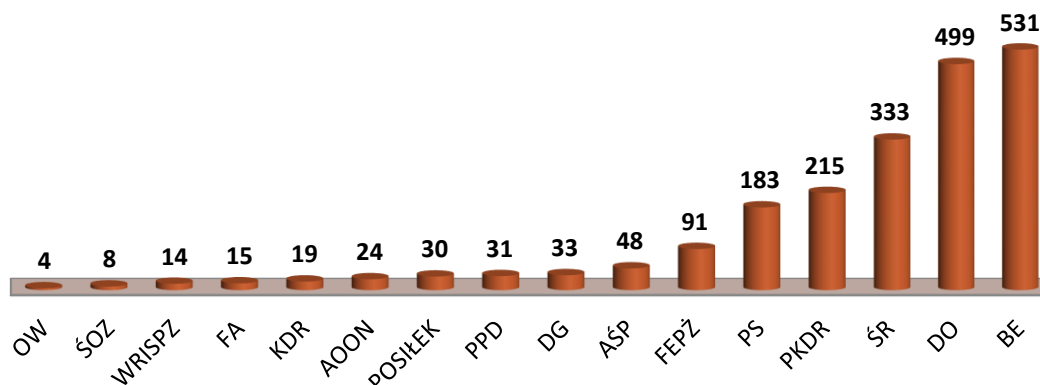
Kadra GOPS	2023	2024
Kadra kierownicza	1	1
wykształcenie wyższe	1	1
specjalizacja z zakresu organizacji pomocy społecznej	1	1
Pracownicy socjalni	5	5
wykształcenie wyższe	5	5
specjalizacja 1-ego stopnia w zawodzie pracownika socjalnego	3	3
specjalizacja 2-ego stopnia w zawodzie pracownika socjalnego	0	0
specjalizacja z zakresu organizacji pomocy społecznej	1	0
Pozostali pracownicy	6	3
wykształcenie wyższe	3	2
Wykształcenie średnie	2	1
Wykształcenie inne	1	0
Pracownicy zatrudnieni w ramach umowy cywilnoprawnej (kierownik Klubu Senior+, animator zajęć w Klubie Senior+, asystent rodziny, asystenci osoby niepełnosprawnej, pracownicy realizujący usługi opiekuńcze i inni)	18	14

Zatrudnieni w GOPS pracownicy posiadają wysokie kwalifikacje zawodowe, jak i zdolności interpersonalne do pracy z osobami znajdującymi się w trudnej sytuacji życiowej z terenu Gminy Dąbrówka. Pracownicy socjalni posiadają odpowiednie przygotowanie zawodowe wymagane przepisami ustawy o pomocy społecznej.

3. KORZYSTAJĄCY ZE WSPARCIA OŚRODKA

Poniższy wykres prezentuje liczbę rodzin korzystających ze wsparcia GOPS w 2024 roku z podziałem na poszczególne zadania.

Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS w 2024 roku

Objaśnienia do wykresu:

OW – Program „Opieka wytchnieniowa”

ŚOZ – świadczenia opieki zdrowotnej finansowane ze środków publicznych

WRISPZ – wsparcie rodziny i system pieczy zastępczej

FA – fundusz alimentacyjny

KDR – Karta Dużej Rodziny

AOON – Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”

POSIŁEK – Program „Posiłek w szkole i w domu”

PPD – przeciwdziałanie przemocy domowej

DG – dodatek gazowy

AŚP – Akcja Świąteczna Paczka

FEPŻ – Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową

PS – pomoc społeczna

PKDR – powiatowa karta dużej rodziny

ŚR – świadczenia rodzinne

ŚR – dodatek osłonowy

ŚR – bon energetyczny

**Wykres nie uwzględnia realizacji Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w ramach którego objęto wsparciem 1545 osób w rodzinach (dane: sprawozdanie KCPU).*

Analizując powyższy wykres należy wywnioskować, że liczba osób i rodzin korzystających ze wsparcia Ośrodka utrzymuje się na wysokim poziomie. Trudno natomiast oszacować całkowitą liczbę korzystających ze wsparcia jednostki z uwagi na to, że część rodzin korzysta z kilku rodzajów wsparcia zaś inne tylko z jednego.

W 2024 roku pracownicy socjalni rozpatrzyli **113** wniosków o udzielenie pomocy i przeprowadzili **148** rodzinnych wywiadów środowiskowych w **79** środowiskach w ramach systemu pomocy społecznej. Dodatkowo pracownicy socjalni przeprowadzili **9** wywiadów środowiskowych dotyczących ustalenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz podejmowali działania w ramach **27** Procedur „Niebieskie Karty” w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie. Ponadto pracownicy socjalni w okresie od lipca do grudnia 2024 roku udzielali 68 porad i konsultacji. Zakres pomocowy w tym zakresie obejmował m. in. pomoc w wypełnianiu wniosków o ustalenie poziomu wsparcia niezbędnego do uzyskania świadczenia wspierającego, pomoc w uzyskaniu stopnia niepełnosprawności oraz kompletowanie niezbędnej dokumentacji, a także udzielanie różnorodnej informacji.

Dla porównania w 2023 roku pracownicy socjalni rozpatrzyli 130 wniosków o udzielenie pomocy i przeprowadzili 165 rodzinnych wywiadów środowiskowych w 116 środowiskach. Dodatkowo pracownicy socjalni przeprowadzili 3 wywiadów środowiskowych w ramach ustalenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz sporządzili 25 Niebieskich Kart w środowisku dotkniętym przemocą domową.

Pracownik socjalny to zawód szczególny, będący profesją, a jednocześnie powołaniem. Wymaga od osoby, która go wykonuje nie tylko interdyscyplinarnej wiedzy i umiejętności, ale również określonych cech osobowościowych. Pracownik socjalny działa na rzecz jednostki, grupy oraz środowisk społecznych, pomagając w rozwiązywaniu problemów i trudności tym, którzy sami ze względu na ich stan zdrowia lub przyczyny natury społecznej nie są w stanie temu sprostać. Zawód ten oprócz gruntownego przygotowania zawodowego wymaga empatii, serdeczności, cierpliwości, ciepła, aktywności, zrozumienia potrzeb drugiego człowieka, a także łatwości nawiązywania kontaktów interpersonalnych.

Bezrobocie, zły stan zdrowia mieszkańców, kryzys rodziny, alkoholizm, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, przemoc domowa itp. to problemy, z którymi pracownicy Ośrodka spotykają się codziennie i problemy, którym starają się zapobiegać, przeciwdziałać, łagodzić ich skutki.

Każda osoba i rodzina zgłaszająca się do Ośrodka wymaga szczególnego, indywidualnego podejścia i opracowania planu wsparcia. Zgłoszenie się z wnioskiem o pomoc to nie tylko skompletowanie niezbędnych dokumentów w celu ustalenia dochodu rodziny, ale szeroko prowadzona praca socjalna: to głównie poradnictwo w zakresie poszukiwania pracy, załatwiania spraw alimentacyjnych i rozwodowych, kierowanie na leczenie odwykowe, nadzór nad prawidłowością sprawowanej władzy rodzicielskiej i kierowanie do sądu wniosków o jej nieprawidłowym wypełnianiu. Wielokrotnie długa, ciężka i żmudna praca z rodziną nie zawsze przynosi pożądane efekty ze względu na zbyt małą osobistą motywację i chęć dokonania zmiany w dotychczasowym życiu, brak systematyczności i wytrwałości w podejmowanych działaniach, oraz na skutek braku wzorców i wartości wyniesionych z domu, braku ambicji a także na skutek niefrasobliwości klientów, braku umiejętności przewidywania skutków swojego postępowania. Trudno jest zmotywować wielu klientów OPS do zmiany swojego postępowania, a niekiedy długi okres egzystencji na minimalnym poziomie zaspokajania swoich potrzeb nie daje motywacji do podejmowania trudnych działań. Każde działanie z rodziną w związku z tym musi być dostosowane do jej umiejętności i możliwości. Różnorodność problemów wymaga od pracowników socjalnych olbrzymich zdolności i umiejętności nie tylko techniki pracy socjalnej ale olbrzymiej empatii, wrażliwości, cierpliwości i umiejętności radzenia sobie ze stresem i odpowiedzialnością za losy drugiego człowieka. Bywa, że wykonywana praca przez pracownika socjalnego, może stwarzać zagrożenie dla jego zdrowia i życia.

W okresie sprawozdawczym łącznie pracownicy Ośrodka wydali **591** decyzji, w tym **439** w ramach świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego oraz **1 350** informacji o rozstrzygnięciu prawa do świadczeń m.in. dotyczących dodatku osłonowego, dodatku elektrycznego, refundacji podatku VAT (dodatek gazowy) czy bonu energetycznego. Ponadto pracownicy socjalni wydali **144** decyzje z zakresu pomocy społecznej oraz **8** decyzji w sprawie potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Dla porównania w roku **2023** łącznie pracownicy Ośrodka wydali **717** decyzji administracyjnych, w tym **580** w ramach działu świadczeń rodzinnych i **23** informacji o rozstrzygnięciu prawa do świadczeń m.in. dotyczących dodatku osłonowego czy refundacji podatku VAT (dodatek gazowy). Ponadto pracownicy socjalni wydali **134** decyzje z zakresu pomocy społecznej oraz **3** decyzje w sprawie potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

4. WYDATKI NA REALIZACJĘ ZADAŃ (REALIZACJA BUDŻETU)

W **2024** roku środki finansowe wydatkowane na zadania realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrówce wyniosły **7 698 314,48 zł** i stanowiły **96,67%** planu. Poziom wydatków w stosunku do roku poprzedniego wzrósł o **954 134,63 zł**. Głównym powodem takiego stanu rzeczy była realizacja i wypłata m.in. następujących zadań: dodatek osłonowy – **206 372,58 zł**, bon energetyczny **219 939,68 – zł**, dodatki grzewcze - **37 781,40 zł**.

Dodatkowo wskazać należy, że Ośrodek realizował w okresie sprawozdawczym Programy „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla JST – edycja 2024 oraz „Opieka wytchnieniowa” dla JST- edycja 2024. Środki finansowe w łącznej wysokości **452 822,41** ujęte zostały poza budżetem Ośrodka. Podobnie jak realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w 2024 roku, którego wykonanie wyniosło: **252 818,37 zł**.

W dziale 855 – Wspieranie rodziny wydatkowano **5 154 901,34 zł**, co stanowi **66,96%** ogólnych wydatków, zaś w dziale 852 – Pomoc społeczna wydatkowano **2 529 714,74 zł**, co stanowi **32,86%** wszystkich zrealizowanych środków finansowych. Strukturę wydatków w latach 2022-2024 przedstawia poniższa tabela.

Struktura wydatków w podziale na zadania w latach 2022-2024

Wyszczególnienie		2022	2023	2024
852 – Pomoc społeczna				
Domy pomocy społecznej		292 275,22	359 831,97 zł	348 128,75 zł
Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie		1 997,61	1 309,08 zł	7 658,65 zł
Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacone za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz niektóre świadczenia rodzinne		13 977,57	12 810,59 zł	20 793,67 zł
Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe		30 510,62	29 247,82 zł	24 960,74 zł
Zasiłki stałe		185 109,74	170 006,05 zł	269 758 zł
Ośrodek Pomocy Społecznej - bieżąca działalność		895 226,00	1 078 175 zł	1 129 401,81 zł
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze		-	25 599,23 zł	7 238,22 zł
Pomoc państwa w zakresie dożywiania		33 104,50	31 341 zł	26 744 zł
Bon energetyczny (85215)		-	-	219 939,68 zł
Pozostała działalność (85295), w tym:		6 481 925,05 zł	459 847,20 zł	475 091,22 zł
Schronienie		-	-	24 234,58 zł
Licencje systemów dziedzinowych				4 392 zł
Program TakRodzina				203 024,66 zł
Dodatek osłonowy				206 372, 58 zł
Dodatek gazowy				36 761, 40 zł
UKR „300”				306 zł
Razem 852 – Pomoc społeczna		7 934 126,31	2 168 167,94	2 529 714,74 zł
855 – Wsparanie rodziny				
Świadczenie wychowawcze - Program Rodzina 500+		4 741 025,92	-	-
Świadczenia rodzinne, świadczenie z fund. alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego, UKR		3 694 351,58	4 267 551,31 zł	4 894 262,50 zł
Wspieranie rodziny – Asystent Rodziny		30 099,00	31 994 zł	24 334,19 zł
Rodziny zastępcze		29 922,17	58 278,37 zł	85 191,20 zł
Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne, zgodnie z przepisami ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów		61 756,44	117 036,23 zł	126 856,25 zł
Pozostała działalność (85595), w tym:		634,00 zł	1 334 zł	24 257,20
Świadczenia rodzinne UKR		-	-	23 789,20 zł
Program dla rodzin wielodzietnych „Karta dużej rodziny”		634,00 zł	1 334 zł	468 zł
Razem 855 – Wsparanie rodziny		8 557 789,11	4 476 193,91	5 154 901,34

853 – Pozostałe działania w zakresie polityki społecznej				
R A Z E M	Asystent rodziny (85322)	-	-	10 961,81 zł
	Akcja „Świąteczna Paczka” (85398)	-	-	1 684,59 zł
	Dodatek elektryczny (85395)	-	-	1 020 zł
	Razem 853 – Pozostałe działania w zakresie polityki społecznej	84 140,94	10 098,00	13 666,40 zł
	754- Bezpieczeństwo publiczne o ochrona przeciwpożarowa			
	Zakwaterowanie i wyżywienie obywateli Ukrainy (75495)	917 992,50 zł	89 720 zł	32 zł
	RAZEM W BUDŻECIE GOPS	17 494 048,86 zł	6 744 179,85 zł	7 698 314,48 zł
	Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”	368 040,08 zł	370 805,34 zł	430 182,41 zł
	Program „Opieka wytchnieniowa”	-	-	22 594,97 zł
	Gminy Program Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii	-	174 032,17 zł	252 818,37 zł

Źródło: Sprawozdanie z wykonania wydatków poniesionych w 2022, 2023 i 2024 roku.

Wydatki na pomoc społeczną, wspieranie rodziny i pozostałe działania w zakresie polityki społecznej w **2024 roku** obejmowały kilkanaście rodzajów wsparcia. Zadania realizowane przez Ośrodek po stronie wydatków stanowiły kwotę **7 698 314,48 zł**, w tym dotacja **6 008 210,69 zł**, co stanowi **78%** wszystkich wydatków zrealizowanych w Ośrodku.

5. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej: "Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Celem pomocy społecznej jest zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwianie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka oraz w miarę możliwości doprowadzenie do życiowego usamodzielnienia".

Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej są obowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej. Pomoc ta ma charakter przejściowy i zakłada aktywizację osób i rodzin, które z niej korzystają. Brak odpowiedniej postawy świadczeniobiorcy może być przyczyną odmowy przyznania pomocy lub jej zaprzestania.

Zgodnie z zasadą pomocniczości zadania gminy w zakresie pomocy społecznej zostały najbardziej rozbudowane. Przepisy ustawy o pomocy społecznej różnicują poszczególne zadania samorządu gminnego na zadania własne, własne o charakterze obowiązkowym oraz zadania zlecone.

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy (art. 17 ustawy, ust. 1):

- Opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, z uwzględnieniem zagadnień z zakresu pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz innych programów, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka,
- Sporządzanie oceny w zakresie pomocy społecznej,
- Udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym,
- Przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych i celowych oraz zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego,
- Przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego,
- Opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz zdrowotne za osobę, która rezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny,

- o Praca socjalna,
- o Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- o Prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych,
- o Dożywianie dzieci,
- o Sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym,
- o Kierowanie do domów pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu,
- o Pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- o Sporządzanie sprawozdawczości,
- o Utworzenie i utrzymanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników,
- o Przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych,
- o Opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Do zadań własnych gminy należy (art. 17 ustawy, ust. 2):

- o Przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych,
- o Przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze,
- o Prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki,
- o Opracowanie i realizacja projektów socjalnych,
- o Podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych,
- o Współpraca z powiatowym urzędem pracy.

Oprócz zadań własnych gminy Ustawa wyznacza zadania zlecone z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę. Są to:

- o Organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- o Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną,
- o Prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- o Realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej,
- o Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a,
- o Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, zapewnienia posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- o Wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

Pomoc społeczna, jako instytucja polityki społecznej państwa pomaga osobom i rodzinom dotkniętym problemami społecznymi. Struktura powodów przyznania pomocy interesantom Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dąbrowce pozwala jednocześnie na wyodrębnienie głównych problemów społecznych występujących na terenie gminy. Poniższy wykres przedstawia powody przyznania pomocy społecznej na terenie Gminy Dąbrowka w roku 2024.

Powody przyznania pomocy społecznej w 2024 roku

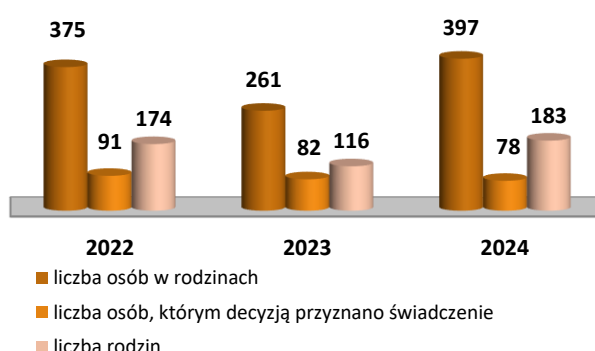
Źródło: Sprawozdania resortowe.

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługuje osobom i rodzinom, których posiadane dochody nie przekraczają kryteriów dochodowych ustalonych w oparciu o próg interwencji socjalnej, przy jednoczesnym wystąpieniu, co najmniej jednej z w/w okoliczności. Od 1 stycznia 2022 roku kryterium dochodowe uprawniające do świadczeń z pomocy społecznej ustalono na poziomie 776 zł w przypadku osoby samotnie gospodarującej i 600 zł na osobę w rodzinie.

Kryterium dochodowe stosowane jest również przy przyznawaniu świadczeń rodzinnych i świadczeń alimentacyjnych. Zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli dochód rodziny na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza 674 zł, a gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, jeśli dochód ten nie przekracza 764 zł. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują z kolei, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 900 zł, natomiast od nowego okresu zasiłkowego zaczynającego się od 01.10.2023 r. kwota kryterium dochodowego została podwyższona do 1209 zł.

Dane szczegółowe dotyczące liczby osób i rodzin objętych pomocą społeczną na terenie Gminy Dąbrowka w latach 2022-2024 przedstawia poniższy wykres.

Osoby objęte pomocą społeczną w gminie Dąbrowka w latach 2022-2024

Źródło: Sprawozdanie MRIPS-03 za 2022 2023 i 2024 rok.

Na podstawie powyższego wykresu można wywnioskować, że ilość osób, którym decyzją przyznano świadczenie systematycznie maleje. Powyższe oznacza, że coraz większą grupę klientów stanowią osoby/rodziny oczekujące wsparcia i pomocy w ramach pracy socjalnej, która realizowana jest bez konieczności wydania decyzji administracyjnej. Porównywalna jest w roku sprawozdawczym liczba rodzin do roku ubiegłego. Ilości rodzin i osób w rodzinach korzystających ze wsparcia finansowego w ramach systemu pomocy społecznej ulega wahaniom. Należy pamiętać, że część z tych rodzin korzysta ze wsparcia w ramach innych programów pomocowych takich jak, Program „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością”, „Opieka wytchnieniowa”, oraz pomoc żywnościowa w ramach Programów POPŻ - aktualnie FEPŻ.

W 2024 roku tylko z **systemu pomocy społecznej** skorzystało 183 rodziny (397 osób w rodzinach), co stanowi 4,8% wszystkich mieszkańców gminy Dąbrowka. W 2022 roku wskaźnik ten był nieco niższy i wynosił 4,6%, zaś w 2023 roku kształtował się na poziomie 3,2%. Z powyższego wynika, iż w przeciągu 3 lat procentowy udział osób objętych pomocą społeczną w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców zmniejszył się o 0,2%. W przypadku długotrwale korzystających z pomocy społecznej ich liczba osiągnęła poziom 28 osób, co oznacza spadek w stosunku do roku 2023 o 7 osób.

Podstawą przyznania świadczeń z pomocy społecznej było przeprowadzenie wywiadu środowiskowego, czyli zebranie możliwie wszechstronnych informacji o osobie czy rodzinie, ustalenie występujących problemów co pozwoliło na podjęcie właściwych działań i zaplanowanie odpowiedniej formy pomocy. Podczas jego przeprowadzania pracownicy socjalni ustalali sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną członków rodziny, ustalali także dane dotyczące źródeł uzyskiwanych dochodów. Pracownicy socjalni, którzy przeprowadzali wywiad środowiskowy nie ograniczali się tylko do zbierania suchych faktów. Już przy pierwszej wizycie analizowali wraz z klientem sytuację, zastanawiali się nad możliwościami przezwyciężenia problemów, udzielali porad, motywowali do zmiany zachowań, które pomogłyby w dalszym życiu, niejednokrotnie przeprowadzali pierwsze mediacje w sytuacjach konfliktowych. Stosownie do zgłaszanych przez osoby lub rodziny potrzeb oraz biorąc pod uwagę możliwości finansowe Ośrodka przyznawano odpowiednią pomoc.

Poniższa tabela przedstawia poszczególne rodzaje pomocy udzielanej beneficjentom systemu pomocy społecznej w latach 2022-2024.

Rodzaje świadczeń pomocy społecznej udzielanych przez GOPS w Dąbrowce w latach 2022-2024

Rodzaj pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia			Liczba rodzin			Liczba osób w rodzinach		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych (ogółem)	91	82	78	65	61	60	134	115	114
w tym:	58	51	52	56	51	52	98	89	87
- świadczenia pieniężne									
- świadczenia niepieniężne	33	33	27	17	20	15	66	59	48
Pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej - ogółem	x	x	x	172	112	181	361	238	395
w tym: wyłącznie w postaci pracy socjalnej	x	x	x	109	55	123	241	146	283

Źródło: Sprawozdanie MRPiPS-03 za rok 2022, 2023 i 2024.

W zakresie przyznawania świadczeń pieniężnych i niepieniężnych na przestrzeni lat 2022-2024 liczba osób którym przyznano decyzją świadczenia systematycznie spada (w 2024 r. można zaobserwować spadek w stosunku do 2022 r. o 13 osób). Podobna sytuacja wystąpiła w przypadku liczby rodzin którym przyznano świadczenia i liczby osób w rodzinach. Widoczny jest natomiast wzrost ilości osób i rodzin korzystających ze wsparcia w ramach pracy socjalnej i wyłącznej pracy socjalnej, co ostatecznie wpływa na zwiększenie całkowitej liczby osób i rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na terenie Gminy Dąbrówka.

Świadczeniami pieniężnymi z pomocy społecznej są: świadczenia pieniężne w formie zasiłków stałych, okresowych, celowych, specjalnych zasiłków celowych, zasiłek i pożyczka na ekonomiczne usamodzielnienie, pomoc na usamodzielnienie oraz kontynuowanie nauki, świadczenia pieniężne na utrzymanie i pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego dla uchodźców, wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznawane przez sąd.¹ Wymienione formy pomocy są najbardziej pożądane wśród beneficjentów pomocy. Jednakże ze względu na to, iż stanowią łatwą i elastyczną formę pomocy, najbardziej od niej uzależniają i często są traktowane, jako źródło dochodu, a nie przejściowe wsparcie. Mogą powodować wśród beneficjentów przyjęcie biernej postawy w rozwiązywaniu problemów życiowych.

Świadczeniami niepieniężnymi są: praca socjalna, bilet kredytowany, składki na ubezpieczenie zdrowotne, składki na ubezpieczenie społeczne, pomoc rzeczowa, w tym na ekonomiczne usamodzielnienie, sprawienie pogrzebu, poradnictwo specjalistyczne, interwencja kryzysowa, schronienie, posiłek, niezbędne ubranie, usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, w ośrodkach wsparcia oraz w rodzinnych domach pomocy, specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania oraz w ośrodkach wsparcia, mieszkanie chronione, pobyt i usługi w domu pomocy społecznej, pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym, pomoc w uzyskaniu zatrudnienia, pomoc na zagospodarowanie – w formie rzeczowej dla osób usamodzielnianych².

Najczęściej udzielaną formą pomocy spośród świadczeń pieniężnych w latach 2022-2024 był **zasiłek celowy**, który jest przyznawany na zaspokojenie niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. Liczba rodzin nim objętych w 2024 roku wyniosła 29.

Spośród udzielonej pomocy niepieniężnej największą część stanowi **praca socjalna**.

Jest ona jednym z zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym. Świadczona jest na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym, bez względu na posiadany dochód.

Praca socjalna prowadzona jest:

- o z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej;

¹ Art. 36 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej.

² Tamże.

- ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności.

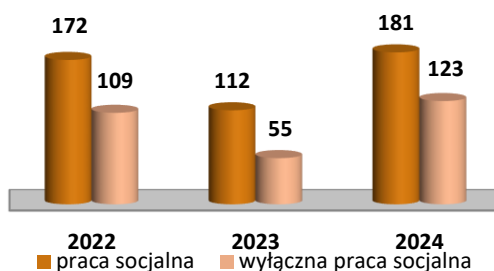
Praca socjalna jest świadczeniem niepieniężnym. Może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny. W latach 2022-2024 roku pracownicy socjalni zawarli 24 kontrakty socjalne mających na celu aktywizację osób potrzebujących. Praca socjalna realizowana jest w oparciu o dokonanie diagnozy sytuacji klienta, opracowanie planu pomocy i wsparcia w zależności od indywidualnej sytuacji oraz posiadanego potencjału osobistego. Ważne jest systemowe i całościowe podejście do osoby i rodziny w zależności od zdiagnozowanych problemów. Praca socjalna najczęściej polega m.in. na udzielaniu informacji, wskazówek i pomocy przy rozwiązywaniu trudnych spraw życiowych, świadczeniu poradnictwa oraz współpracy z innymi podmiotami pomocy społecznej.

W szczególnych przypadkach, z uwagi na złożoność problemów występujących w rodzinach pracownicy socjalni zapewniają osobom wymagającym wsparcia dostęp do kompleksowej pomocy specjalistycznej (psychologiczno-pedagogicznej) oraz współpracowali z różnorodnymi podmiotami z terenu gminy, powiatu i kraju: policją, sądem, kuratorami sądowymi, pedagogami szkolnymi i szkołami, Powiatowym Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, domami pomocy społecznej, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołem Interdyscyplinarnym, Urzędem Gminy w Dąbrowce, Niepublicznymi Zakładami Opieki Zdrowotnej, Powiatowym Urzędem Pracy, Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, Kasą Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, Powiatowym Towarzystwem Społecznym (PTS), Caritas Parafialnym, Gminnym Centrum Kultury oraz ośrodkami pomocy społecznej z terenu kraju i innymi podmiotami działającymi na rzecz lokalnej społeczności.

W roku 2023 pomocą w postaci pracy socjalnej zostało objętych 112 rodzin. Udzielono pomocy wyłącznie w postaci pracy socjalnej 55 rodzinom. Natomiast w roku 2024 pomocą w postaci pracy socjalnej zostało objętych 181 rodzin, w których zamieszkiwało 395 osób. Udzielono pomocy wyłącznie w postaci pracy socjalnej 123 rodzinom, gdzie przebywało 283 osoby.

Poniższy wykres prezentuje rozkład ilościowy pracy socjalnej i wyłącznej pracy socjalnej w latach 2022, 2023 i 2024.

Rodziny objęte pracą socjalną i wyłączną pracą socjalną w latach 2022, 2023 i 2024

Źródło: Sprawozdanie MRIPS-03 za rok 2022, 2023 i 2024.

Program rządowy „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024 – 2028

Celem Programu realizowanego na terenie Gminy Dąbrowka od 2019 roku jest zapewnienie posiłku dzieciom, uczniom i młodzieży oraz objęcie pomocą osób dorosłych, zwłaszcza osób starszych, chorych lub niepełnosprawnych i samotnych. Program ten stanowi kontynuację programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.

Program „Posiłek w szkole i w domu” ma charakter modułowy. W jego skład wchodzi trzy moduły, z których każdy ma charakter indywidualny i kierowany jest do innego adresata:

1. Moduł dla dzieci i młodzieży;
2. Moduł dla osób dorosłych;
3. Moduł organizacji stołówek oraz miejsc spożywania posiłków w szkołach.

Samorząd Gminy Dąbrowka dostosował regulacje przepisów na poziomie gminnym do wejścia w życie uchwały Rady Ministrów wprowadzającej program rządowy „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024 – 2028. W ramach uchwały podjętej 27 listopada 2023 r. przez Radę Gminy, wysokość kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania z rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” wynosi do 200% kryterium wynikającego z art. 8 ustawy o pomocy społecznej.

Przyjęta uchwała przyczynia do ograniczenia zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach, znajdujących się w trudnej sytuacji, jak również osób dorosłych – w szczególności samotnych w

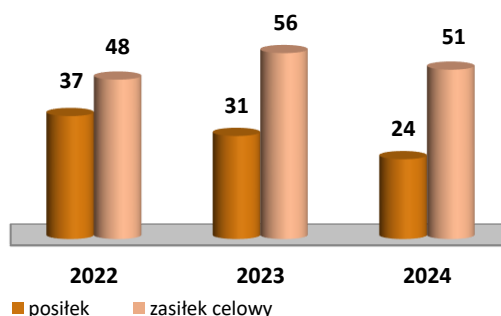
podeszłym wieku, chorych lub niepełnosprawnych. Wpływa również na poprawę poziomu życia rodzin o niskich dochodach oraz poprawę stanu zdrowia dzieci i młodzieży.

Rada Gminy Dąbrówka przyjęła także program osłonowy „Posiłek w szkole i w domu”, dzięki któremu, w myśl uchwały, będzie możliwe skorzystanie przez dziecko z posiłku w szkole także doraźnie, bez wcześniejszego wydania decyzji i wywiadu środowiskowego.

Program osłonowy przyjęty przez Radę Gminy jest elementem polityki społecznej gminy w zakresie poprawy poziomu życia rodzin o niskich dochodach, poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży oraz kształtowania właściwych nawyków żywieniowych. Jego realizatorem jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej we współpracy z innymi jednostkami organizacyjnymi gminy (szkołami, przedszkolami) oraz niepublicznymi placówkami, do których uczęszczają dzieci i młodzież z terenu Gminy Dąbrówka. Program jest finansowany ze środków własnych gminy oraz dotacji z budżetu państwa.

W roku **2024** w ramach Programu „Posiłek w szkole i w domu” z pomocy ogółem skorzystało **68 osób**. Łącznie wydano **2049 posiłków** osobom uprawnionym i zrealizowano **46 świadczeń pieniężnych** z przeznaczeniem na zakup żywności dla rodzin potrzebujących. Całkowity koszt Programu w roku wyniósł **26 744 zł**, z czego Gmina Dąbrówka pozyskała z dotacji z budżetu państwa na realizację zadania **16 380,00 zł**, co stanowi **61%** całkowitych kosztów Programu. Poniższy wykres prezentuje dane dotyczące ilości osób korzystających z Programu w latach 2022-2024.

Osoby objęte Programem „Posiłek w szkole i w domu” w latach 2022, 2023 i 2024

Źródło: Sprawozdanie z Programu „Posiłek w szkole i w domu” za rok 2022, 2023 i 2024.

W ramach programu realizowano wsparcie w formie gorących posiłków oraz zasiłków celowych na zakup żywności. Z pomocy w formie posiłku, głównie realizowanego w stołówkach szkolnych dla dzieci i uczniów w 2022 skorzystały 37 osoby, w 2023 - 31 osób zaś w 2024 roku 24 osoby. Natomiast z pomocy w formie zasiłku celowego na zakup żywności w 2022 roku było to 48 osób, w 2023 roku 56 osób zaś w 2024 roku 51 osób.

Realizacja Programu „Posiłek w szkole i w domu” to najbardziej kompleksowe wsparcie rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej udzielane w ramach systemu pomocy społecznej. Analizując obecny oraz wcześniejszy Program żywnościowy na przestrzeni ostatnich kilku lat wskazać należy, że Program zaspokaja potrzeby mieszkańców Gminy Dąbrówka w swoim zakresie. Wspomnieć warto w tym miejscu o realizacji na terenie gminy także innych programów żywnościowych opisanych w niniejszym dokumencie, a stanowiących uzupełnienie do Programu „Posiłek w szkole i w domu” takich jak: Program TakRodzina.pl oraz Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową.

Domy Pomocy Społecznej

Do domów pomocy społecznej kierowane są osoby wymagające całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, którym nie można zapewnić niezbędnej pomocy przez rodzinę lub w formie usług opiekuńczych.

Dofinansowywanie kosztów pobytu w domach pomocy społecznej jest zadaniem wymagającym dużych nakładów finansowych przy niewielkiej ilości osób korzystających. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej koszty pobytu w domu pomocy społecznej pokrywa sam zainteresowany w wysokości 70% swojego dochodu. Pozostałą kwotę do wysokości całkowitych kosztów utrzymania w placówce dopłaca rodzina i gmina, z której pochodzi osoba umieszczona w domu pomocy społecznej.

Gmina Dąbrówka w 2024 roku opłacała pobyt w domach pomocy społecznej 7 osobom. Łączna kwota, jaką Gmina przeznaczyła na dofinansowanie pobytu w domach pomocy społecznej w 2024 wyniosła 348 128,75 zł i jest niższa niż w roku poprzednim, która wyniosła w 2023 wyniosła 359 832 zł za pobyt dla 9 osób. Należy zauważyć, że z roku na rok zwiększają się koszty związane z utrzymaniem mieszkańca w domu pomocy społecznej, co może

generować zwiększenie wydatków po stronie gminy. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowce ze względu na ograniczone środki finansowe stara się maksymalnie długo zapewniać pomoc usługową w miejscu zamieszkania.

Inne działania w obszarze pomocy społecznej

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowce podejmował także inne działania na rzecz mieszkańców z terenu Gminy Dąbrowka, takie jak:

- o realizacja Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii, w tym organizacja kolonii letnich dla dzieci i innych wydarzeń profilaktycznych,
- o współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie procedur leczenia odwykowego,
- o współpraca z Fundacją Korale oraz Ośrodkiem Wspierania Rodzin „REINTEGRACJA” w organizacji warsztatów podnoszących kompetencje wychowawcze,
- o współpraca z Gminnym Centrum Kultury w Dąbrowce,
- o współpraca ze szkolnymi kołami wolontariatu,
- o przekazywanie pomocy rzeczowej przygotowanej przez darczyńców,
- o współpraca z organizacjami pozarządowymi z terenu gminy.

Fundusze Europejskie

NA POMOC ŻYWNOŚCIOWĄ 2021-2027

Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową na lata 2021 – 2027

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w 2024 roku całościowo realizował zadania z zakresu dystrybucji artykułów spożywczych do osób najbardziej potrzebujących w ramach Programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027 Podprogram 2023 współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus. Umowę zawarto z Prezesem Banku żywności w Siedlcach, który dystrybuje żywność. Zorganizowano magazyn oraz zakwalifikowano i wydano skierowania osobom spełniającym kryteria udziału w programie. Pracownicy socjalni Ośrodka przy wsparciu pracowników Zakładu Gospodarki Komunalnej dystrybuowali otrzymaną żywność.

Pomocą żywnościową w roku 2024 objętych zostało **91 rodzin** (w tym 176 osoby). Łącznie przekazano ponad **10 ton żywności o wartości 59 479,23 zł**. Poprawiło to niewątpliwie sytuację materialną tych osób i rodzin poprzez zmniejszenie wydatków na żywność. Pomoc udzielana w ramach Programu udzielana była w postaci artykułów spożywczych z długim terminem przydatności takie jak : mleko, cukier mąka, olej, makaron, płatki zbożowe, kasza jęczmienna, konserwy, dżem czy ser żółty, które były przekazywane osobom najbardziej potrzebującym bezpłatnie.

W roku 2022 GOPS w Dąbrowce organizował pomoc żywnościową w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa na lata 2014-2020. Wsparciem objętych zostało 111 rodzin (w tym 242 osoby). Łącznie przekazano niespełna 6 ton żywności o wartości 32 052,50 zł.

Pomoc żywnościowa to najbardziej kompleksowe wsparcie rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej udzielane w ramach systemu pomocy społecznej. FEPŻ jest to najbardziej wymierne wsparcie rodzin potrzebujących, bowiem są to artykuły pierwszej potrzeby w każdym gospodarstwie domowym. Dzięki takiej pomocy zaoszczędzone środki budżetów własnych rodziny będą mogły przeznaczyć na inne potrzeby.

Ministerstwo Rodziny,
Pracy i Polityki Społecznej

Program „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w 2024 roku ponownie przystąpił do realizacji Programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością”.

Głównym celem Programu jest wprowadzenie usługi asystenta jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla:

- dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji oraz

- osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności wydane na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r.o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2023 r. poz. 100 z późn. zm.) albo orzeczenie równoważne do wyżej wymienionego.

Działania podejmowane w ramach Programu mają na celu:

- poprawę funkcjonowania w życiu społecznym,
- ograniczanie skutków niepełnosprawności,
- stymulację do podejmowania wszelkiego rodzaju aktywności,
- przeciwdziałanie dyskryminacji ze względu na niepełnosprawność oraz wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych.

Program zapewnia usługę asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej, mającą na celu pomoc uczestnikom Programu w wykonywaniu codziennych czynności oraz w funkcjonowaniu w życiu społecznym.

W szczególności usługi asystenta mogą polegać na pomocy:

- wyjściu, powrocie lub dojazdach w wybrane przez uczestnika Programu miejsce (np. dom, praca, placówki oświatowe i szkoleniowe, świątynie, placówki służby zdrowia i rehabilitacyjne, gabinety lekarskie i terapeutyczne, urzędy, znajomi, rodzina, instytucje finansowe, wydarzenia kulturalne, rozrywkowe, społeczne lub sportowe);
- zakupach, z zastrzeżeniem aktywnego udziału uczestnika Programu przy ich realizacji;
- załatwianiu spraw urzędowych;
- nawiązaniu kontaktu/współpracy z różnego rodzaju organizacjami;
- korzystaniu z dóbr kultury (np. muzeum, teatr, kino, galerie sztuki, wystawy);
- wykonywaniu czynności dnia codziennego – w tym przez dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności – także w zaprowadzaniu i przyprowadzaniu ich do lub z placówki oświatowej, gdy szkoła nie zapewnia tej usługi.

Na terenie Gminy Dąbrowka w 2024 roku usługami asystenta osobistego objętych zostało **24 uczestników**, w tym dwoje dzieci do 16 roku życia. Łącznie zrealizowano **7 960 godzin usług asystenckich**. Do realizacji zadania zatrudnionych było **9 asystentów**. Program realizowano w okresie od stycznia do grudnia 2024 roku. Zadanie zostało sfinansowane w całości ze środków Państwowego Funduszu Celowego – Funduszu Solidarnościowego, z którego otrzymano dofinansowanie w wysokości **430 182,41 zł**.

Dla porównania w 2023 roku usługami asystenta osobistego objętych zostało **24 uczestników**, w tym czworo dzieci od 2 do 16 roku życia. Łącznie zrealizowano **8 460 godzin usług asystenckich**. Do realizacji zadania zatrudnionych było **8 asystentów**. Zadanie realizowano w okresie od stycznia do grudnia 2023 roku. Zadanie zostało sfinansowane w całości ze środków Państwowego Funduszu Celowego – Funduszu Solidarnościowego, w ramach którego wydatkowano dofinansowanie w wysokości **370 805,34 zł**.

Ministerstwo Rodziny,
Pracy i Polityki Społecznej

Program „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego

W 2024 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowce realizował zadania w ramach Programu „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego.

Opieka wytchnieniowa ma za zadanie odciążenie członków rodzin lub opiekunów osób z niepełnosprawnościami poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach przez zapewnienie czasowego zastępstwa. Dzięki temu wsparciu osoby zaangażowane na co dzień w sprawowanie opieki dysponować będą czasem, który będą mogły przeznaczyć na odpoczynek i regenerację, jak również na załatwienie niezbędnych spraw życiowych. Usługi opieki wytchnieniowej mogą służyć również okresowemu zabezpieczeniu potrzeb osoby z niepełnosprawnością w sytuacji, gdy opiekunowie z różnych powodów nie będą mogli wykonywać swoich obowiązków.

Głównym celem Programu jest wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad:

- dziećmi do ukończenia 16. roku życia posiadającymi orzeczenie o niepełnosprawności lub
- osobami niepełnosprawnymi posiadającymi: orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem wymienionym w lit. a, zgodnie z art. 5 i art. 62 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 100, z późn. zm.)

Celem szczegółowym Programu jest objęcie wsparciem członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad osobami z niepełnosprawnościami poprzez umożliwienie uzyskania doraźnej, czasowej pomocy w formie usługi opieki wytchnieniowej, tj. odciążenie od codziennych obowiązków łączących się ze sprawowaniem opieki nad osobą z niepełnosprawnością przez zapewnienie czasowego zastępstwa w tym zakresie. Dzięki temu wsparciu, osoby zaangażowane na co dzień w sprawowanie opieki nad osobą z niepełnosprawnością dysponować będą czasem, który mogą przeznaczyć na odpoczynek i regenerację, jak również na załatwienie niezbędnych spraw życiowych. Usługi opieki wytchnieniowej mogą służyć również okresowemu zabezpieczeniu potrzeb osoby z niepełnosprawnością w sytuacji, gdy członkowie rodzin lub opiekunowie z różnych powodów nie będą mogli wykonywać swoich obowiązków.

Na terenie Gminy Dąbrówka w 2024 roku usługami opieki wytchnieniowej w formie pobytu dziennego, objętych zostało **4 rodziców/opiekunów** osób z niepełnosprawnościami, w tym jednego dziecka do 16 roku życia. Łącznie zrealizowano **444 godzin usług opieki wytchnieniowej**. Do realizacji zadania zatrudnionych było **4 pracowników**. Program realizowano w okresie od czerwca do września 2024 roku. Zadanie zostało sfinansowane w całości ze środków Państwowego Funduszu Celowego – Funduszu Solidarnościowego, z którego otrzymano dofinansowanie w wysokości **22 640 zł**.

Pomoc specjalistyczna

Wsparcie w formie poradnictwa specjalistycznego realizowane jest w głównej mierze w ramach Gminnego Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego w Dąbrówce. Punkt ten świadczy pomoc psychologiczną, pedagogiczną oraz wsparcie osób uzależnionych od alkoholu/substancji psychoaktywnych i ich rodzin. Dodatkowo w Punkcie świadczone jest wsparcie dla rodzin z problemem przemocy domowej, oraz wsparcie psychologiczne dla służb pomocowych.

Gminny Punkt Konsultacyjny finansowany jest ze środków Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii, a dane dotyczące ilości osób i rodzin korzystających ze wsparcia Punktu zostaną wykazane w Raporcie z realizacji Programu.

Ponadto mieszkańcy gminy Dąbrówka mają możliwość skorzystania z bezpłatnej pomocy specjalistów z Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Zielonce, Specjalistycznej Poradni Rodzinnej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie oraz innych instytucji i organizacji pozarządowych działających na terenie powiatu wołomińskiego.

Projekt socjalny Akcja „Świąteczna Paczka”

Celem projektu było zapewnienie najbardziej potrzebującym mieszkańcom Gminy Dąbrówka pomocy żywnościowej oraz integracja społeczności lokalnej.

Udział w Akcji wzmacniał mieszkańców gminy w przekonaniu o przynależności do społeczności lokalnej oraz zapobiegał poczuciu osamotnienia, porzucenia, zapomnienia i izolacji. Wręczenie paczek wraz z życzeniami ma na celu wywołanie pozytywnych emocji, uśmiechu na twarzy oraz wzmocnienia poczucia więzi społecznych. Obdarowanie paczkami świątecznymi to także okazja do kultywowania tradycji, stanowi też namiastkę do integracji międzypokoleniowej. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej obdarowując mieszkańców paczkami pragnie pokazać, że odgrywają bardzo ważną rolę w życiu społeczności lokalnej Gminy Dąbrówka.

Główne powody zgłoszeń do projektu to ubóstwo, niepełnosprawność, długotrwała choroba, wielodzietność, samotne macierzyństwo oraz problemy opiekuńczo- wychowawcze.

W paczkach przygotowanych przez pracowników socjalnych znajdowały się podstawowe artykuły żywnościowe, chemiczne oraz słodczyce dla najmłodszych. Dodatkowo rodzinom z dziećmi zostały podarowane książeczki psychoedukacyjne oraz gry planszowe sfinansowane z Gminnego Programu Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomani na rok 2024. Poza wyżej wymienionym Programem, Akcja „Świąteczna Paczka” została zrealizowana dzięki pomocy rzeczowej: od mieszkańców Gminy Dąbrowka, uczniów Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Guzowatce oraz Szkoły Podstawowej im. C. K. Norwida w Dąbrowce. Do „Akcji Świąteczna Paczka” przyłączyły się także lokalne firmy takie jak: Kuchnia ze Smakiem- Jacek Gmurczyk, INTEREUROPOL, CanAgri oraz pracownicy Centrum Logistycznego Żabka w Małopolu.

W dniach 13-20 grudnia 2024 r. pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej przekazali paczki świąteczne oraz życzenia świąteczne **48 rodzinom** na terenie naszej gminy. Łącznie z pomocy w formie świątecznych paczek skorzystało **115 osób** w rodzinach, z czego **51** obdarowanych stanowiły **dzieci**.

Całkowity koszt realizacji zadania wyniósł **2 493,60 zł**.

Świadczenia Rodzinne

6. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH

Obsługa świadczeń rodzinnych jest zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej. Oznacza to, iż ciężar finansowy w tym zakresie spoczywa na budżecie państwa co do samych świadczeń, koszty obsługi są w części finansowane przez gminę. Organami właściwymi do załatwiania spraw indywidualnych i wypłaty świadczeń rodzinnych są gminy. Wójt Gminy Dąbrowka działając na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003 roku upoważnił Dyrektora GOPS do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych, a także do wydawania decyzji w tych sprawach. Tym samym zlecił realizację ustawy o świadczeniach rodzinnych pracownikom Ośrodka.

System świadczeń rodzinnych to poza ubezpieczeniowy system świadczeń socjalnych wspierających rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej, wychowujące dzieci uczęszczające do szkoły, w tym niepełnosprawne. Warto przy tym dodać, iż świadczenia rodzinne stanowią odrębny od świadczeń z pomocy społecznej system, mający na celu częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka. Świadczeniami rodzinnymi są: zasiłek rodzinny i dodatki do tego zasiłku, świadczenie rodzicielskie (od 2016 roku), świadczenia opiekuńcze w postaci zasiłku pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego (od 2013 roku) i świadczenia pielęgnacyjnego, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka oraz świadczenia rodzinne (od 02.2022 roku) dla uchodźców z Ukrainy.

W roku sprawozdawczym z systemu świadczeń rodzinnych skorzystało **990** świadczeniobiorców, którym przyznano **7 318** świadczeń na łączną kwotę **3 596 028,82 zł**, w tym **147** świadczeń na kwotę **23 148 zł** dla osób z Ukrainy. Dla porównania w 2023 roku z systemu świadczeń rodzinnych skorzystało **1223** świadczeniobiorców, którym przyznano **9 265** świadczeń na łączną kwotę **3 488 912 zł**, w tym **130** świadczeń na kwotę **23 628 zł** dla osób z Ukrainy. Natomiast w 2022 roku z systemu świadczeń rodzinnych skorzystało **949** świadczeniobiorców, którym przyznano **9 744** świadczeń na łączną kwotę **3 083 662 zł**, w tym **72** świadczenia na kwotę **8 252 zł** dla osób z Ukrainy.

W okresie 2022 – 2024 liczba rodzin pobierających świadczenia rodzinne uległa zmniejszeniu. W 2024 roku z systemu świadczeń rodzinnych korzystało 333 rodzin, w 2023 roku 382 rodziny zaś w roku 2022 było to 414 rodzin oraz 4 rodziny z Ukrainy. Liczbę świadczeń oraz kwoty wypłaconych świadczeń rodzinnych przedstawia poniższa tabela.

Świadczenia rodzinne przyznane przez GOPS w Dąbrowce w latach 2022 – 2024

Rodzaj świadczenia	Rok 2022		Rok 2023		Rok 2024	
	liczba świadczeń	kwota świadczeń	liczba świadczeń	kwota świadczeń	liczba świadczeń	kwota świadczeń
Zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych	6 561	820 284 zł	5 766	644 483 zł	3 849	462 913 zł

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	54	54 000 zł	46	46 000 zł	27	27 000 zł
Świadczenia pielęgnacyjne	756	1 594 748 zł	862	2 107 951 zł	800	2 383 072 zł
Zasiłek pielęgnacyjny (ogółem)	2 152	464 488 zł	2 270	489 956 zł	2 336	504 202 zł
Specjalny zasiłek opiekuńczy (SZO)	-	-	-	-	-	-
Jednorazowe świadczenie „Za życiem”	1	4 000 zł	2	8 000 zł	3	12 000 zł
Świadczenie rodzicielskie	147	136 890 zł	189	168 894 zł	150	134 398 zł
Zasiłki wraz z dodatkami dla UKR	72	8 252	130	23 628 zł	147	23 148 zł
Opłacenie składki ubezpieczenia zdrowotnego	332	62 891 zł	557	117 036 zł	427	114 404 zł
Opłacenie składki ubezpieczenia społecznego	472	274 512 zł	689	429 856 zł	528	433 883 zł

Źródło: Sprawozdanie rzeczowo-finansowe z realizacji świadczeń rodzinnych za rok 2022, 2023 i 2024

FUNDUSZ ALIMENTACYJNY

7. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU POMOCY OSOBOM UPRAWNIIONYM DO ALIMENTÓW

Kolejną formą wsparcia realizowaną przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowce są świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Ta pomoc finansowa świadczona jest zgodnie z ustawą z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Do świadczenia z funduszu alimentacyjnego ma prawo osoba uprawniona do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. Bezskuteczność egzekucji w rozumieniu ww. ustawy oznacza egzekucję, w wyniku, której w okresie ostatnich dwóch miesięcy nie wyegzekwowano pełnej należności z tytułu zaległych i bieżących zobowiązań alimentacyjnych. Liczbę rodzin korzystających ze świadczeń alimentacyjnych oraz liczbę i kwoty wypłacanych świadczeń alimentacyjnych przedstawia poniższa tabela.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznane w gminie Dąbrowka w latach 2022-2024

	2022	2023	2024
Liczba rodzin, którym przyznano świadczenie	14	18	15
Liczba świadczeń	258	291	198
Kwota świadczeń w zł	152 109,22 zł	132 410,27 zł	101 734, 69 zł

Źródło: Sprawozdanie z realizacji zadań przewidzianych w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów za rok 2022, 2023 i 2024.

Ponadto w roku 2024 podjęto 56 działań wobec dłużników alimentacyjnych, takie jak: ustalanie miejsca pobytu dłużnika alimentacyjnego, przeprowadzanie wywiadów alimentacyjnych z dłużnikami, informowanie komornika sądowego o zadłużeniu oraz aktualnej sytuacji dłużnika, zobowiązanie dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania się w Urzędzie pracy jako bezrobotny albo poszukujący pracy, informowanie PUP o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika, skierowanie do starosty wniosku o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego, złożenie do Prokuratury wniosku o ściganie dłużnika alimentacyjnego, przekazywanie do BIGów informacji gospodarczej o zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych.

W wyniku prowadzonych postępowań w roku w **2022 r. – 75 097,79 zł, w 2023 r. – 71 207,71 zł zaś w 2024 - 77 812,09 zł** z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

8. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU USTAWY O SYSTEMIE ŚWIADCZEŃ OPIEKI ZDROWOTNEJ FINANSOWANYCH ZE ŚRODKÓW PUBLICZNYCH

Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych na zasadach określonych w ustawie mają prawo osoby inne niż ubezpieczone posiadające obywatelstwo polskie i miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, które spełniają kryterium dochodowe, określone w przepisach o pomocy społecznej.

Wydanie decyzji o ustaleniu prawa do świadczeń opieki zdrowotnej realizowanych ze środków publicznych następuje na wniosek zainteresowanego, a w przypadku stanu nagłego na wniosek świadczeniodawcy udzielającego świadczenia opieki zdrowotnej złożony niezwłocznie po udzieleniu świadczenia.

Wydanie decyzji poprzedzone jest przeprowadzeniem postępowania administracyjnego w tym wywiadu środowiskowego. Celem tej czynności jest m.in. ustalenie czy osoba zainteresowana spełnia kryterium dochodowe zgodnie z ustawą o pomocy społecznej oraz ustalenie czy nie występują dysproporcje między udokumentowaną wysokością dochodu a sytuacją majątkową tej osoby.

W 2022 roku wpłynęło 14 wniosków, zaś prawo do świadczeń potwierdzono 3 osobom, w 2023 roku przeprowadzono 7 postępowań i również potwierdzono prawo do świadczeń 3 osobom, zaś w 2024 roku rozpatrzone 9 wniosków, z czego 8 potwierdzało prawo do świadczeń.

9. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU USTAWY O KARCIE DUŻEJ RODZINY

Jednym z działań wspierających rodziny wielodzietne z terenu Gminy Dąbrówka jest realizacja ustawy z dnia 5 grudnia 2014 roku o Karcie Dużej Rodziny oraz udział w Programie Powiatowej Karty Rodziny „Takrodzina.pl”, który został opisany w punkcie 10 niniejszego sprawozdania.

KARTA DUŻEJ RODZINY
rodzina.gov.pl

Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny oferuje system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin 3+ zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Jej posiadacze mają możliwość tańszego korzystania z oferty instytucji kultury, ośrodków rekreacyjnych czy księgarni na terenie całego kraju. Posiadanie Karty ułatwia dużym rodzinom dostęp do rekreacji oraz obniża koszty codziennego życia. W praktyce Karta Dużej Rodziny zapewnia zniżki przy zakupie żywności i kosmetyków, odzieży i obuwia, książek, zabawek oraz paliwa. Obniża także koszty rachunków za usług telekomunikacyjne czy bankowe. Pozwala na tańsze przejazdy pociągami i komunikacją publiczną w wybranych miejscowościach. Posiadacze Karty Dużej Rodziny mogą korzystać z oferty ponad 39 tys. miejsc zgłoszonych przez firmy i instytucje z całej Polski. Karta przysługuje niezależnie od uzyskiwanych dochodów rodzinom, z co najmniej trójką dzieci³, a od początku 2019 roku również rodzicom, którzy kiedykolwiek mieli na utrzymaniu przynajmniej troje dzieci.

³ www.rodzina.gov.pl

Z danych GOPS wynika, że od wejścia w życie ustawy o karcie dużej rodziny w 2014 roku do końca 2024 roku ze zniżek może korzystać 672 rodzin. Przyznano dotychczas 2 072 kart osobom uprawnionym.

10. SPRAWOZDANIE ZA 2024 ROK Z REALIZACJI PROGRAMU POWIATOWEJ KARTY RODZINY „TAKRODZINA.PL” W GMINIE DĄBRÓWKA

Zgodnie z uchwałą nr XXXIV.265.2014 z dnia 10 kwietnia 2014 r. Gmina Dąbrowka przystąpiła do programu Powiatowej Karty Rodziny TakRodzina.pl. Powiatowa Karta Rodziny jest jednym z zadań w ramach programu polityki prorodzinnej w powiecie wołomińskim. Program ma na celu wzrost społecznej świadomości roli trwałego małżeństwa i rodziny oraz jego wpływu na rozwój społeczeństwa, jak również kształtowania i promowania pozytywnego wizerunku rodziny, przede wszystkim rodziny wielodzietnej⁴. Dodatkowym celem Programu jest zwiększenie szans rozwojowych oraz poprawa warunków życia rodzin wielodzietnych poprzez wprowadzenie różnorodnych uprawnień i systemu ulg dla rodzin. Zgodnie z zasadami Programu Powiatowa Karta Rodziny „TakRodzina” wydawana jest rodzinom wielodzietnym, w tym wielodzietnym rodzinom zastępczym zamieszkającym na terenie Gminy Dąbrowka, wychowującym, co najmniej troje i więcej dzieci w wieku do 18 roku życia lub do ukończenia 25 roku życia, jeżeli dziecko, które ukończyło 18 lat uczy się lub studiuje. Karta przyznawana jest na okres 2 lat.

Zgodnie z uchwałą Rady Gminy Dąbrowka nr XX/159/2016 z dnia 23 września 2016 r. rozszerzono katalog placówek realizujących zniżki dla posiadaczy Powiatowej Karty Rodziny „TakRodzina” o niepubliczne przedszkola z terenu gminy Dąbrowka działające zgodnie z art. 90 ust. 1 b ustawy o systemie oświaty.

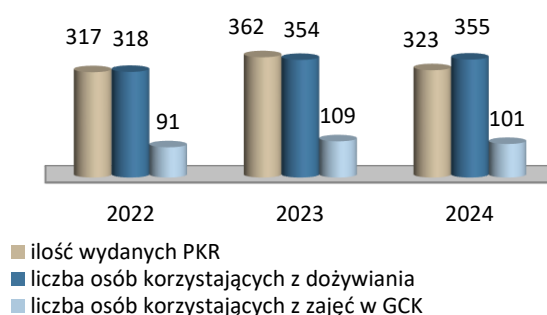
Łącznie od początku realizacji Programu wydano 3 044 Karty (w 2024 r. – 323 karty).

Wsparcie dla rodzin wielodzietnych w 2024 roku polegało na:

- 50% zniżce dla posiadacza Powiatowej Karty Rodziny 3+, 4+, 5+, w opłatach za posiłki wydawane dla dzieci z Rodzin Wielodzietnych, bez względu na dochód rodziny, uczęszczających do: przedszkoli publicznych, oddziałów przedszkolnych, szkół podstawowych, prowadzonych przez Gminę Dąbrowka działających zgodnie z art. 90 ust. 1 b ustawy o systemie oświaty, za wyjątkiem, gdy dziecko korzysta z innej formy pomocy dożywiania”,
- 50% zniżce w opłatach za zajęcia prowadzone w Gminnym Centrum Kultury w Dąbrowce.

Poniższy wykres przedstawia ilość wydanych kart w latach 2022, 2023 i 2024 oraz liczbę osób korzystających z poszczególnych zniżek proponowanych w ramach Programu na terenie Gminy Dąbrowka.

Ilość wydanych kart wraz z liczbą osób korzystających ze zniżek

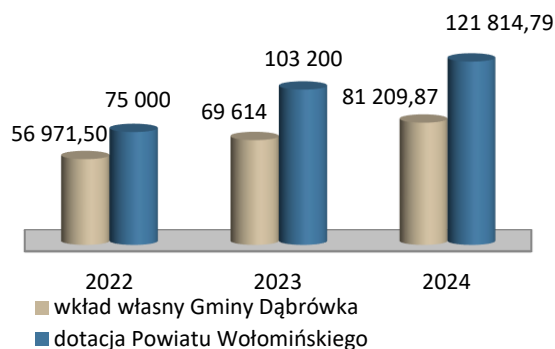
Źródło: Sprawozdanie z realizacji Programu za 2021, 2022 i 2023 rok.

Zainteresowanie Programem na terenie gminy Dąbrowka jest duże. Na terenie Gminy ciągle przybywa rodzin wielodzietnych uprawnionych do uzyskania Powiatowej Karty Rodziny.

Poniższy wykres przedstawia koszty realizacji Programu w rozbiciu na wkład własny Gminy Dąbrowka oraz dotację z Powiatu Wołomińskiego.

Koszty realizacji Programu TAKrodzina.pl na terenie Gminy Dąbrowka w latach 2021-2023

⁴ www.takrodzina.pl

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Programu za 2022, 2023 i 2024 rok.

Zgodnie z Regulaminem udzielania gminom z terenu powiatu wołomińskiego dotacji na realizację programu Powiatowej Karty Rodziny TAKrodzina.pl, powiat może udzielić dotacji w wysokości do 60% kosztów realizacji zadania. Całkowita dotacja do realizacji zadania w 2022 r. 56%, w 2023 r. 59,7%, a w 2024 r. 59,99 %.

11. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU USTAWY O DODATKU OSŁONOWYM

W okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2024 r. przedłużono kolejne regulacje, które wspierają polskie rodziny. Dodatek osłony ma na celu zniwelować koszty energii, gazu i żywności, dla mniej zamożnych gospodarstw domowych. Zgodnie z przepisami przysługuje gospodarstwu domowemu, którego przeciętne miesięczne dochody nie przekraczają 2100 zł w gospodarstwie jednoosobowym albo 1500 zł na osobę w gospodarstwie wieloosobowym.

Wysokości dopłat w ramach dodatku osłony mieściły się na różnym poziomie- w zależności od dochodu oraz ilości osób składających się na gospodarstwo domowe. Kwoty przysługujące w ramach dodatku osłony kształtowały się w przedziale 228,80 zł a 822,50 zł.

Wnioski o dodatek osłony można było składać do 30 kwietnia 2024 r., natomiast realizacja trwała do końca czerwca 2024 roku.

Łącznie wpłynęło **603 wnioski** o dodatek osłony. Wydano **499 informacji o przyznaniu** dodatku osłony, zaś w ramach zadania z dotacji budżetu państwa wydatkowano kwotę **206 372,58 zł**

12. DODATKI GRZEWcze

REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU USTAWY O SZCZEGÓLNYCH ROZWIĄZANIACH SŁUŻĄCYCH OCHRONIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ W 2023 R. W ZWIĄZKU Z SYTUACJĄ NA RYNKU ENERGII ELEKTRYCZNEJ

Od 1 grudnia 2022 r. do 1 lutego 2023 r. była możliwość składania wniosków na tzw. dodatek elektryczny. Dodatek elektryczny to jednorazowe wsparcie finansowe dla odbiorców, dla których głównym źródłem ogrzewania jest energia elektryczna, wszedł w życie na mocy ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących

ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej. Dodatek można było otrzymać w kwocie:

- 1 000 zł – dla gospodarstw domowych zużywających do 5 MWh rocznie,
- 1 500 zł – dla gospodarstw domowych zużywających powyżej 5 MWh rocznie.

Mieszkańcy Gminy złożyli 45 wniosków na wypłatę dodatku elektrycznego. Pozytywnie rozpatrzono 40 wniosków na kwotę 50 500 zł. Realizacja zadania w całości wyniosła 51 510 zł.

W 2024 roku wypłacono jedno świadczenie, gdzie zadanie wyniosło 1 020 zł.

Dodatek do gazu ziemnego

REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU USTAWY O SZCZEGÓLNEJ OCHRONIE NIEKTÓRYCH ODBIORCÓW PALIW GAZOWYCH W 2023 R. I W 2024 R. W ZWIĄZKU Z SYTUACJĄ NA RYNKU GAZU

Kolejnym dodatkiem realizowanym w 2023 r. był tzw. dodatek gazowy czyli refundacja poniesionych kosztów podatku VAT przysługujący gospodarstwom domowym, które wykorzystują do ogrzewania paliwa gazowe i spełniają kryterium dochodowe.

Refundacja podatku VAT przysługuje tym gospodarstwom domowym, których przeciętne miesięczne dochody nie przekraczają 2100 zł w gospodarstwie jednoosobowym albo 1500 zł na osobę w gospodarstwie wieloosobowym.

Refundacja podatku VAT przysługuje w kwocie odpowiadającej podatkowi VAT wynikającej z opłaconej faktury dokumentującej dostarczenie paliw gazowych w okresie od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia 30 czerwca 2024 r.

W 2023 roku złożono 23 wnioski. Pozytywnie rozpatrzono 15 z nich na kwotę 7 697,75 zł. Natomiast w 2024 roku złożono 83 wnioski z czego 65 rozpatrzono pozytywnie na kwotę 36 761,40 zł.

BON ENERGETYCZNY

W roku sprawozdawczym Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizował również bon energetyczny- zadanie w ramach ustawy z dnia 23.05.2024 r. o bonie energetycznym oraz o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia cen energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła systemowego .

BON ENERGETYCZNY

2024

Wsparcie w ramach bonu przysługiwało w drugiej połowie roku, czyli od 1 lipca 2024 r. do 31 grudnia 2024 r. O dodatek mogły starać się gospodarstwa domowe jednoosobowe lub wieloosobowe, które spełniały kryteria dochodowe. W przypadku gospodarstw jednoosobowych była to wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu za 2023 r., która nie przekraczała kwoty 2 500 zł, a w przypadku gospodarstw wieloosobowych – 1 700 zł na osobę. Kolejnym warunkiem otrzymania bonu było posiadanie głównego źródła ogrzewania zasilanego energią elektryczną, które było wpisane do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków (CEEB) do 1 kwietnia 2024 r., a w przypadku źródeł ogrzewania wpisywanych lub zgłaszanych do CEEB po raz pierwszy – równie po tej dacie.

Wysokość bonu energetycznego była uzależniona od liczby osób w danym gospodarstwie domowym oraz źródła ogrzewania tego gospodarstwa domowego. Kwoty przysługujące w ramach bonu kształtowały się w przedziale 300 zł a 1 200 zł.

Łącznie wpłynęło **663 wnioski** o bon energetyczny. Wydano **548 informacji o przyznaniu** bonu, zaś w ramach zadania z dotacji budżetu państwa wydatkowano kwotę **219 939,68 zł.**

13. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU USTAWY O WSPIERANIU RODZINY I SYSTEMIE PIECZY ZASTĘPCZEJ - SPRAWOZDANIE ZA 2024 ROK Z REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2024- 2026

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminy obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Zgodnie z obowiązkiem wynikającym z art. 176 pkt 1 z powyższej ustawy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowce opracował Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2024-2026. W/w Program został przyjęty Uchwałą Nr LVII.502.2023 Rady Gminy Dąbrowka z dnia 28 grudnia 2023 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024 – 2026.

Koordynatorem Programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowce.

Celem głównym Programu jest rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin w Gminie Dąbrowka, poprzez podejmowanie działań sprzyjających prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rodzin przejawiających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Realizowane w ramach Programu zadania koncentrują się nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie, również w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią pełni praw opiekuńczych. Praca z rodziną powinna być połączona z jej własną aktywnością. Organizując różnorodne formy pomocy na rzecz rodziny wieloproblemowej, należy konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie. Stąd podstawowym założeniem Programu jest wsparcie rodziny naturalnej oraz eliminowanie takich sytuacji, kiedy dziecko musi opuścić własną rodzinę.

Do celu głównego w ramach dokumentu Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lat 2024-2026 przyporządkowano cele szczegółowe oraz kierunki działań do celów operacyjnych, umożliwiające realizację założeń dokumentu wraz z odpowiednimi wskaźnikami.

DZIAŁANIA WRAZ Z WSKAŹNIKAMI ICH REALIZACJI				
Lp.	Nazwa działania	Nazwa wskaźnika	Termin	Stopień osiągnięcia wskaźnika w okresie objętym sprawozdaniem – 2024 rok
1	Diagnozowanie problemów rodziny i dziecka na terenie gminy Dąbrowka	liczba dzieci na terenie gminy w wieku do 18 roku życia	CAŁY ROK	1855 (0-17 wiek, dane USC)
		liczba rodzin korzystających z systemu pomocy społecznej	CAŁY ROK	183
		liczba rodzin z dziećmi korzystających z systemu pomocy społecznej (w tym rodziny wielodzietne, niepełne)	CAŁY ROK	58
2	Prowadzenie monitoringu sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych	liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych	CAŁY ROK	333
		liczba rodzin korzystających z funduszu alimentacyjnego	CAŁY ROK	15
		liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z problemami opiekuńczo - wychowawczymi i związanymi z prowadzeniem gospodarstwa domowego	CAŁY ROK	19
3	Monitorowanie sytuacji rodzin, zwłaszcza niewydolnych w sprawach opiekuńczo - wychowawczych, uzależnionych, stosujących przemoc	liczba rodzin z dziećmi objętych nadzorem kuratora sądowego	CAŁY ROK	36

4	Podejmowanie działań w środowisku, praca socjalna z rodzinami w kryzysie, inicjowanie interwencji w uzasadnionych przypadkach	liczba rodzin objętych wsparciem w ramach pracy socjalnej	CAŁY ROK	181
5	Praca socjalna i praca asystenta rodziny z rodzinami biologicznymi dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, w celu ich powrotu do rodziny	liczba rodzin biologicznych z którymi pracował asystent rodziny	CAŁY ROK	1
6	Opracowanie planu pomocy dostosowanego do indywidualnych problemów i potrzeb rodziny	liczba spotkań asystenta rodziny i pracowników socjalnych w okresowej ocenie sytuacji dziecka, której dokonuje organizator pieczy zastępczej	CAŁY ROK	pracownicy socjalni - 3 asystent rodziny -1
		liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodzin	CAŁY ROK	14
7	Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym	liczba informacji, ulotek	CAŁY ROK	3 ulotki 1 plakat zakładka na stronie UG "przeciwdziałanie przemocy" i „Punkt Konsultacyjno- Informacyjny”
8	Współpraca z wszystkimi instytucjami i organizacjami mającymi na celu pomoc rodzinie i dziecku	liczba rodzin objętych wsparciem w ramach stypendiów socjalnych	CAŁY ROK	3
		liczba rodzin objęta wsparciem przez organizacje pozarządowe	CAŁY ROK	4
9	Organizowanie konsultacji i mediacji rodzinnych oraz poradnictwa specjalistycznego: rodzinnego, prawnego i psychologicznego na terenie gminy Dąbrowka	liczba rodziców biorących udział w warsztatach dotyczących podniesienia kompetencji wychowawczych, trening kompetencji społecznych, inne	CAŁY ROK	81
		liczba rodzin objętych wsparciem w ramach Punktu Konsultacyjno - Informacyjnego	CAŁY ROK	poradnictwo: -psychologiczne- 45 - przeciwdziałania przemocy -27 - konsultant ds. uzależnień- 14
		liczba udzielonych konsultacji w ramach Punktu Konsultacyjno - Informacyjnego	CAŁY ROK	poradnictwo: -psychologiczne- 195; - przeciwdziałania przemocy -152 - konsultant ds. uzależnień- 132
10	Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego - świetlic, klubów, ognisk wychowawczych, kół zainteresowań	liczba grup wsparcia dla rodziców (m.in. problemy wychowawcze, przemoc, uzależnienia)	CAŁY ROK	0
11	Dożywianie dzieci w szkołach, przedszkolach i innych placówkach	liczba dzieci objętych dożywianiem w placówkach oświatowych	CAŁY ROK	24

12	Organizowanie czasu wolnego, wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży	liczba dzieci objętych programem profilaktycznym w ramach organizacji wypoczynku letniego i zimowego	CAŁY ROK	52
13	Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży poprzez pomoc materialną, udział w projektach i zajęciach dodatkowych	ilość placówek realizujących programy korekcyjno-kompensacyjne	CAŁY ROK	4
14	Realizowanie przez placówki oświatowe programów profilaktycznych wspierających wychowanie dzieci i młodzieży oraz programów edukacyjno-wychowawczych przeciwdziałających patologiom społecznym i uzależnieniom	liczba programów profilaktyczno-edukacyjnych dla rodziców, dzieci i młodzieży	CAŁY ROK	5
		liczba uczestników programów profilaktyczno-edukacyjnych	CAŁY ROK	1104
15	Współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej	wydatki poniesione z tytułu pobytu dziecka w pieczy zastępczej	CAŁY ROK	85 191,20 zł
		liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	CAŁY ROK	10 (liczba nie uwzględnia dzieci umieszczonych w pieczy przed rokiem 2012)
16	Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych jak i rodzinie, w której u dziecka zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu wsparcia i pomocy asystenta rodziny	ilość jednorazowych świadczeń "za życiem"	CAŁY ROK	3
		liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	CAŁY ROK	0
17	Wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych za pomocą rodzin wspierających (zgodnie ze zgłaszanymi potrzebami)	ilość rodzin wspierających	CAŁY ROK	0
18	Szkolenia dla asystentów rodziny i pracowników socjalnych	liczba szkoleń, spotkań, konferencji, superwizji służących podniesieniu kwalifikacji pracowników socjalnych, asystentów rodziny i osób zawodowo związanych z pracą w rodzinie	CAŁY ROK	17 (14 -szkolenia prac. socjalni; 1- konsultacje psychologiczne; 1 – superwizja, 1 - spotkanie dotyczące rodzicielstwa zastępczego)
19	Podejmowanie działań zapobiegających zjawiskom przemocy domowej i uzależnieniom	liczba spotkań dotyczących edukacji dotyczącej przeciwdziałania przemocy	CAŁY ROK	4 (Konferencja "Przeciwdziałanie przemocy wobec dzieci - Dąbrówka 2024; 3 x W. Zychnowska

				(wywiadówki profilaktyczne)
		liczba dzieci w rodzinach uwikłanych w przemoc domową	CAŁY ROK	23
		liczba akcji poprawiających bezpieczeństwo dzieci i młodzieży, przeciwdziałających przestępstwom, radzenia sobie z przemocą w grupach rówieśniczych, w rodzinie, cyberprzemoc	CAŁY ROK	3 ("Widoczni Bezpieczni"; Lekcja prawa w Sądzie; Warsztaty profilaktyczne Agresja i przemoc rówieśnicza W. Zychnowska)
		liczba rodzin w których jest prowadzona Procedura „Niebieskie Karty”	CAŁY ROK	27 (NK uruchomione w 2024 r. oraz nie zamknięte przed 2024 r.)
20	Propagowanie zdrowego stylu życia i realizacja programów profilaktycznych i prozdrowotnych	liczba spotkań międzypokoleniowych, festynów rodzinnych i innych wzmacniających więzi rodzinne	CAŁY ROK	1 (Piknik Rodzinny sierpień 2024 r.)

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowce w ramach realizacji tego zadania w 2024 roku zatrudnił jednego asystenta rodziny, który obejmował wsparciem 14 rodzin w których zamieszkiwało 28 dzieci.

Pracę z rodziną asystent rodziny prowadził za jej zgodą i z jej aktywnym udziałem z uwzględnieniem trudności rodziny, zasobów oraz możliwości wsparcia zewnętrznego. Wspieranie rodzin polegało przede wszystkim na pracy w poznaniu zasobów jakimi dysponuje rodzina oraz pomocy w radzeniu sobie w przyszłości z podobnymi trudnościami z jakimi zmagają się i będą spotykać w codziennym funkcjonowaniu. Praca asystenta polegała na zdiagnozowaniu, przy wsparciu pracownika socjalnego, sytuacji rodziny pod kątem problemów i potrzeb, a następnie wraz z rodziną i pracownikiem socjalnym opracowaniu planu pracy z rodziną.

Asystenturą rodzinną w pierwszej kolejności objęto rodziny, przejawiające największe trudności w prawidłowej opiece i wychowaniu dzieci, a tym samym zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej. W przypadku dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej podjęto pracę z jedną rodziną biologiczną, mającą na celu powrót dziecka do rodziny.

Podstawowe problemy, z którymi borykają się wszystkie rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny, to bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego, czy niezaradność życiowa w wielu dziedzinach m.in. załatwianie spraw urzędowych, kontaktowanie się ze szkołą, instytucjami, nieumiejętność rozwiązywania konfliktów rodzinnych, problemy edukacyjne i adaptacyjne dzieci, uzależnienia czy przemoc domowa.

Rola asystenta rodziny polega na całościowym wspieraniu rodziny wychowującej dzieci zagrożone wykluczeniem społecznym, poprzez zmianę stosunku osób w rodzinie do własnej sprawności, podniesienie ich samooceny, wzbudzenie wiary we własne siły, a także pomoc w wykonywaniu najprostszych czynności, składających się na proces prowadzenia gospodarstwa domowego. Działania asystenta rodziny mają wspomagać rozwój kompetencji wszystkich członków rodziny tj. rodziców i dzieci, czemu służy indywidualne podejście do rodziny i jej problemów. W tym miejscu należy jednoznacznie stwierdzić, że asystent rodziny nie przejmuje działań za rodzinę, jedynie wspiera ją w wykonywaniu określonych obowiązków jak i również w podjętych działaniach, pokazuje jakie efekty przyniesie ich praca oraz ukierunkowuje te działania w taki sposób, aby przyniosły zamierzone efekty.

Zadaniowy czas pracy asystenta rodziny umożliwia intensyfikację i indywidualizację pracy z rodzinami. Asystent uczył ekonomicznego gospodarowania budżetem domowym, wypełniania obowiązków związanych z prowadzeniem gospodarstwa domowego, utrzymania czystości, oraz dbania o higienę osobistą członków rodziny, załatwiania spraw urzędowych, komunikowania się z placówkami opieki zdrowotnej, placówkami oświatowymi i innymi instytucjami, motywował do podjęcia terapii uzależnień, poszukiwania pracy lub uzyskania i podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Asystent wspierał w podnoszeniu poziomu umiejętności wychowawczych, motywował do podjęcia aktywizacji zawodowej, społecznej i podejmował wiele innych działań na rzecz rodziny. Pomagał w

sporządzaniu pism, wniosków i podań. Zachęcał i uświadamiał rodzinom korzyści z uzyskania wsparcia w placówkach i instytucjach, działających na rzecz dziecka i rodziny.

W związku z szerokim zakresem działania asystent rodziny współpracował w 2024 roku między innymi z:

- pracownikami socjalnymi – analizowanie sytuacji dziecka i rodziny, opracowania planu pracy z rodziną, zabezpieczenie podstawowych potrzeb dziecka i rodziny, prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka w rodzinie zagrożonej kryzysem – wizyty w środowisku,
- sądem, kuratorami, policją poprzez wspólne wyjścia w środowisko, wymianę posiadanych informacji, szukanie rozwiązań trudnych sytuacji, sprawdzenie funkcjonowania rodzin oraz bezpieczeństwa dzieci w godzinach popołudniowych i wieczornych;
- PCPR – wspólnie z koordynatorem pieczy zastępczej opracowano i realizowano plan pracy z rodziną biologiczną w celu umożliwienia powrotu dziecka z rodziny zastępczej do rodziny biologicznej;
- Pedagogami, psychologami i innymi pracownikami oświaty w celu wymiany spostrzeżeń, dotyczących niepokojących zachowań dzieci w szkole;
- placówkami służby zdrowia poprzez zapewnienie kontaktu z pediatrą, monitorowanie prawidłowego rozwoju dzieci, w szczególności tych najmłodszych, które nie znajdują się pod opieką instytucji typu przedszkole i szkoła;
- Zespołem Interdyscyplinarnym w zakresie niesienia pomocy rodzinom z problemem przemocy domowej;
- Fundacją Korale w zakresie motywowania do udziału w warsztatach podnoszących kompetencje wychowawcze rodziców;
- Poradnią pedagogiczno-psychologiczną.

Asystent rodziny jest zatrudniony w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Dąbrowce od 2013 roku. Liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności i wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15-tu. Na uwagę zasługuje fakt, że wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

Asystenci rodziny oraz rodziny objęte ich wsparciem na przestrzeni lat 2022-2024

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej

Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny utrzymuje się na podobnym poziomie i wynosi odpowiednio w 2022 roku 13 rodzin, w 2023 roku 12 rodzin, zaś w 2024 roku 14 rodzin. W roku 2024 asystent rodziny zakończył pracę z 5 rodzinami. W 4 rodzinach nastąpiło to ze względu na osiągnięcie celów, na skutek działań asystenta rodziny, które doprowadziły do wypracowania i utrwalenia zachowań mających wpływ na poprawę funkcjonowania rodziny jak również wzmocnienia więzi rodzinnych. Wspólnie podjęte działania przyczyniły się do tego, że rodzina zdobyła umiejętności samodzielnego, prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Natomiast w 1 rodzinie asystent rodziny zakończył pracę ze względu na brak współpracy rodziny w kierunku zmiany sytuacji życiowej.

Praca asystenta rodziny z rodzinami pozwoliła zaobserwować zmianę poziomu motywacji klientów do podejmowania działań zmierzających do poprawy ich sytuacji życiowej. Zauważalne stało się zmniejszenie poczucia osamotnienia i bezsilności u rodzin, zwiększenie koncentracji na przyszłości i przekonanie o kształtowaniu jej poprzez własne decyzje. Nastąpił wzrost wiary członków rodziny w możliwość przełamania trudności, często przekazywanych między-pokoleniowo oraz w budowanie nowych modeli rodziny, kształtujących wyższą jakość życia. Dzięki metodycznemu działaniu asystenta rodziny: modelowaniu i komplementowaniu oraz poszukiwaniu zasobów u członków rodzin nastąpił wzrost ich poczucia własnej wartości

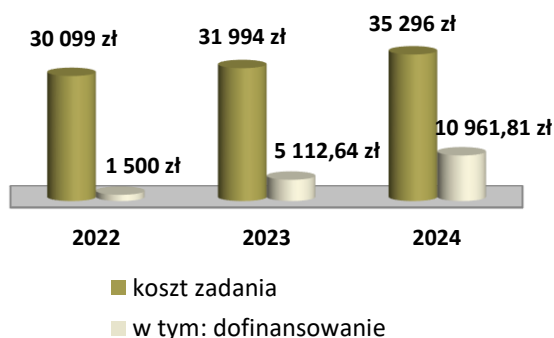
oraz skuteczności w działaniu. Podmiotowe podejście do podopiecznych, tj. umożliwienie rodzinom uczestniczenia w procesie pomocowym (współdecydowanie oraz współdziałanie) pozwoliło poszczególnym osobom zbudować wyższe poczucie własnej wartości i osiągnąć samodzielność. Wśród wielu członków rodzin doszło do zmiany postawy wobec instytucji pomocy społecznej – przekierowania z nastawienia roszczeniowego na własną aktywność i samodzielne poszukiwanie rozwiązań.

W wyniku zaangażowania przez asystenta rodziny i pracowników socjalnych oraz innych służb w pracę na rzecz rodziny nastąpiło propagowanie modelu pracy interdyscyplinarnej i wzmocnienie umiejętności współpracy służb pomocowych. Należy podkreślić, że idea pracy asystenta rodziny oraz pracowników socjalnych zakłada, iż w pracy z dzieckiem i rodziną w pierwszej kolejności zabezpieczane są potrzeby dziecka, których realizacja wpływa na jego harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową. Efektem pracy socjalno-wychowawczej z rodziną jest nabywanie przez nią samodzielności życiowej, tj. poczucia sprawstwa, umiejętności definiowania problemów i znajdowania ich rozwiązań. Rodziny objęte wsparciem w postaci asystenta rodziny stopniowo – jedne rodziny szybciej inne wolniej przyswajają styl życia zgodny z obowiązującymi normami społecznymi, które są powszechnie uznane za bezpieczne i optymalne dla rozwoju dziecka.

Wobec braku rodzin wspierających asystent rodziny we własnym zakresie tworzy na potrzeby rodzin sieć osób chętnych do udzielenia pomocy (osoby spokrewnione i zaprzyjaźnione). Ma to szczególne znaczenie w sytuacjach kryzysowych, gdy np. rodzice w związku z nadużywaniem alkoholu nie mogą zapewnić dzieciom należytej opieki.

Wydatki na wynagrodzenie asystenta rodziny wraz pochodnymi w latach 2022 - 2024 pochodziły ze środków resortowych i środków własnych gminy i stanowiły kwotę w 2022 r. – 30 099,00 zł; 2023 r. – 31 994,00 zł; 2024 r. – 35 296,00 zł) w tym: (1 500,00 zł – 2022 r.; 5 112,64 zł – 2023 r.; 10 961,81 zł – 2024 r. środki resortowe na realizację Programu „Asystent rodziny”).

Koszty realizacji Programu „Asystent rodziny” na terenie Gminy Dąbrówka w latach 2021-2023

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej stanowi, że w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców zostaje ono umieszczone w pieczy zastępczej. Piecza zastępcza może być sprawowana w formie rodzinnej i instytucjonalnej. Przez rodzinną pieczę zastępczą rozumie się rodziny zastępcze (spokrewnione, niezawodowe, zawodowe) oraz rodzinne domy dziecka. Instytucjonalna piecza zastępcza to: placówki opiekuńczo – wychowawcze, regionalne placówki opiekuńczo – terapeutyczne oraz interwencyjne ośrodki preadopcyjne.

W sytuacji, gdy rodzice nie są w stanie sami wypełniać należycie funkcji opiekuńczo-wychowawczych wobec dzieci Sąd Rodzinny decyduje o potrzebie umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej. Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej powinno nastąpić po wyczerpaniu wszystkich form pomocy rodzicom dziecka, o których mowa w przepisach ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Sąd może zarządzić umieszczenie małoletniego w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka albo w instytucjonalnej pieczy określonych w przepisach ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej albo zarządzić umieszczenie małoletniego w zakładzie opiekuńczo-leczniczym, w zakładzie pielęgnacyjno – opiekuńczym lub w zakładzie rehabilitacji leczniczej.

Na podstawie informacji z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie wynika, iż z terenu gminy Dąbrówka w 2024 roku, 10 dzieci (narastająco) przebywało w rodzinnej pieczy zastępczej, w tym: 5 w spokrewnionych rodzinach zastępczych, 3 w niezawodowych rodzinach zastępczych oraz 2 dzieci przebywało w rodzinnym domu dziecka.

Wykaz dzieci z terenu Gminy Dąbrówka w rodzinnej pieczy zastępczej w 2024 roku

Lp.	Typ rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba rodzin	Liczba dzieci
1	Spokrewniona	4	5
2	Niezawodowa	3	3
3	Rodzinny Dom Dziecka	1	2
	RAZEM	8	10*

Źródło: Informacja PCPR.

*liczba nie uwzględnia dzieci umieszczonych w pieczy przed rokiem 2012

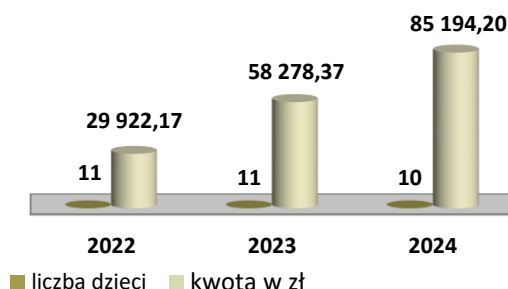
Rodzicielstwo zastępcze to niezwykle ważna forma pomocy dzieciom, które z różnych przyczyn nie mogą wychowywać się w swoich rodzinach biologicznych. W naszej gminie i powiecie wciąż brakuje rodzin zastępczych, które mogłyby zapewnić dzieciom ciepły, bezpieczny dom oraz wsparcie emocjonalne, a jest to szansa na stworzenie dzieciom lepszej przyszłości i nadanie ich życiu stabilności. Uwzględniając powyższe na terenie powiatu podejmowane są działania zmierzające do zmiany aktualnej sytuacji w temacie rodzicielstwa zastępczego. We wrześniu 2024 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie zorganizowało spotkanie dotyczące rodzicielstwa zastępczego "Piecza zastępcza w Powiecie Wołomińskim - wyzwania i potrzeby stojące przed samorządem lokalnym" w którym brał udział przedstawiciel Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dąbrówce.

Analizując całościowo problem związany z zagrożeniem umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej na terenie Gminy Dąbrówka wskazać należy, że problem jest widoczny. Dlatego tak bardzo istotne jest podjęcie stosownych rozwiązań, które będzie miało na celu zapobieganie rozszerzaniu się problemu jak również jego systematycznemu niwelowaniu. Udzielenie pomocy nie powinno ograniczać się tylko do sytuacji kryzysowych. Należy podejmować działania o charakterze prewencyjnym i profilaktycznym. Głównym zadaniem i istotą działań pomocowych powinno być przeciwdziałanie umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 191 ust. 9 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w przypadku umieszczenia dziecka pieczy zastępczej gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki:

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Ilość dzieci przebywającej w pieczy zastępczej oraz koszty z tym związane w latach 2022 – 2024

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej.

Na podstawie powyższego wykresu na przestrzeni ostatnich trzech lat widoczny jest znaczny wzrost wydatków gminy związanych z pobytem w pieczy zastępczej. Powyższe spowodowane jest m.in. wzrostem kosztów utrzymania dzieci w pieczy zastępczej, zmianami w systemie pieczy zastępczej (wzrost minimalnych stawek wynagrodzenia dla rodzin zastępczych), dodatkowo wskazać należy, że im dłużej dziecko przebywa w pieczy zastępczej, tym udział w kosztach pobytu jest wyższy (50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej).

Z dniem 1 stycznia 2017 roku weszła w życie ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodziny „Za życiem” - przepisy prawa dotyczą wsparcia w zakresie dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej oraz instrumentów polityki na rzecz rodziny, np.: zapewnienie dostępu do informacji w zakresie rozwiązań wspierających rodzinę oraz kobiety w ciąży, jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, odpowiednich świadczeń opieki zdrowotnej dla dziecka, ze szczególnym uwzględnieniem dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Ustawa zakłada także, że rodziny uprawnione mogą zostać objęte pomocą asystentów rodziny, o których mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Nowe rozwiązanie prawne zapewnia dostęp do poradnictwa w zakresie wspierania rodziny. W jego ramach będzie można skorzystać ze wsparcia psychologicznego, pomocy prawnej (w szczególności w zakresie praw rodzicielskich i uprawnień pracowniczych), a także poradnictwa w zakresie przezwyciężania trudności w pielęgnacji i wychowaniu dziecka, dostępu do rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz świadczeń opieki zdrowotnej. Dostępną pomoc koordynować ma asystent rodziny, którego zadaniem będzie: wsparcie i towarzyszenie emocjonalne, zapoznanie kobiety w ciąży i rodziny z Informatorem „Uprawnienia w ramach ustawy dla kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” dotyczącym możliwości wsparcia, opracowanie wspólnie z kobietą i rodziną indywidualnego katalogu możliwego wsparcia, koordynacja poradnictwa i wsparcia dla kobiet i rodziny, występowanie do podmiotów w celu umożliwienia skorzystania ze wsparcia (na żądanie i na podstawie pisemnego upoważnienia). Trudno jest jednoznacznie określić liczbę rodzin potrzebujących tego rodzaju wsparcia, niezbędne zasoby kadrowe i koszty realizacji zadania.

W 2024 roku z jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu skorzystały 3 rodziny.

Rodziny znajdujące się w trudnych sytuacjach życiowych związanych z przemocą w rodzinie czy problemem uzależnień mogą liczyć na wsparcie i pomoc ze strony Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie Dąbrówka oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Współpraca specjalistów w ramach Zespołu i Komisji daje możliwość wdrażania interdyscyplinarnych równoległych działań naprawczych w rodzinie.

Podstawowym zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest realizacja działań określonych w gminnym programie przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony ofiar przemocy domowej, a także integrowanie i koordynowanie działań podmiotów działających na rzecz ochrony ofiar przemocy, oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy. Współpraca w ramach Zespołu daje możliwość wdrażania interdyscyplinarnych równoległych działań naprawczych w rodzinie. Należy zaznaczyć, że w 2024 roku w 17 wszczętych procedurach „Niebieskie Karty”, 23 małoletnich z terenu gminy Dąbrówka wskazanych było jako osoby, wobec których istniało podejrzenie, że są bezpośrednio dotknięte przemocą domową.

Uwzględniając powyższe Ośrodek nawiązał m.in. współpracę z Fundacją Korale, której głównym celem jest praca z rodzinami dotkniętymi kryzysem i dysfunkcją. W/w Fundacja, prowadzi autorski program „Odzyskać dziecko”, specjalizuje się w diagnozie systemów rodzinnych i w planowaniu oddziaływań mających na celu uruchomienie zmian i nabycie przez rodziców takich umiejętności, aby mogli odzyskać swoje dzieci z placówek, rodzin zastępczych lub innych i utrzymać je w bezpiecznych domach. W 2024 roku w ramach współpracy z Fundacją dla mieszkańców z terenu gminy Dąbrówka zorganizowane zostały warsztaty umiejętności wychowawczych skierowane do rodziców zainteresowanych poprawieniem swoich umiejętności i wiedzy w zakresie wychowywania dzieci oraz warsztaty umiejętności społecznych dla dzieci. Znajomość posiadanego potencjału oraz rodzaju i dostępności usług daje możliwość formułowania celów i zadań stanowiących spójny system działania na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

W 2024 roku, we współpracy z Fundacją Korale, dla mieszkańców gminy Dąbrówka zorganizowano cykl warsztatów i szkoleń wspierających rodziców w wychowywaniu dzieci oraz budowaniu bezpiecznych relacji w rodzinie.

Na terenie Gminy Dąbrówka funkcjonuje Gminny Punkt Konsultacyjno-Informacyjny w ramach, którego udzielana jest specjalistyczna pomoc psychologiczna i terapeutyczna. W sytuacjach kryzysowych, gdy rodzina nie jest w stanie poradzić sobie z problemami zachodzi konieczność udzielenia jej pomocy m.in. poprzez stworzenie sprawnie funkcjonującego systemu poradnictwa specjalistycznego. Mieszkańcy gminy mogą liczyć na wsparcie specjalistyczne w ramach Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego, gdzie konsultacji i poradnictwa udziela psycholog –terapeuta systemowy, konsultant ds. uzależnień oraz specjalista z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej. Z danych Punktu wynika, iż w 2024 roku przeprowadzono 479 konsultacji specjalistycznych.

Mówiąc o rodzinie musimy spojrzeć na nią szerzej nie ograniczając się tylko do tzw. rodzin dysfunkcyjnych. W obecnej sytuacji demograficznej naszego kraju (starzenie się społeczeństwa) należy podjąć wszelkie działania promujące rodzicielstwo. Jednym z takich działań wspierających rodziny w tym zakresie jest realizacja programów Powiatowej Karty Rodziny Takrodzina.pl oraz Ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny. Karty te oferują system zniżek oraz dodatkowych uprawnień, przez instytucje, które podjęły współpracę w tym zakresie. Z danych GOPS wynika, że łącznie od początku realizacji Programu do 31.12.2024 roku wydano 3 044 kart (w tym: 323 w roku 2024) dla osób uprawnionych w ramach Programu Takrodzina.pl oraz 2 072 kart (narastająco) ogólnopolskich dla osób uprawnionych z terenu Gminy Dąbrowka.

Kolejnymi instytucjami realizującymi działania na rzecz dziecka i rodziny na terenie Gminy Dąbrowka są placówki oświatowe i instytucje kultury.

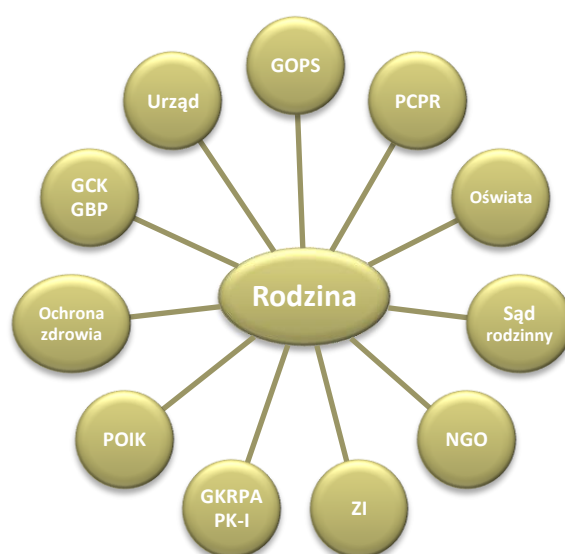
Na terenie gminy Dąbrowka w 2024 roku funkcjonowało: przedszkole samorządowe w którym przebywa 101 dzieci, oddziały przedszkolne – z liczbą dzieci 126 oraz 2 przedszkola niepubliczne do których uczęszcza 223 dzieci. W 4 szkołach podstawowych opieką dydaktyczną – wychowawczą objętych jest 884 uczniów. Placówki oświatowe wspierają także rodziny w sferze opiekuńczo – wychowawczej. Ich celem oprócz edukacji, która jest ich głównym i priorytetowym zadaniem jest także wspieranie rodziców w wychowywaniu młodego pokolenia. Placówki te wzmacniają i utrwalają pozytywne wartości, pokazując młodemu pokoleniu jakimi wartościami powinni kierować się w życiu. W placówkach tych zatrudnieni są pedagodzy, logopedzi, psychologowie. Przy szkołach działały 4 świetlice oraz stołówki szkolne. Ponadto szkoły oferują szeroki zakres zajęć dodatkowych i wspierających w postaci różnorodnych kół zainteresowań i przedmiotowych, zajęć sportowych, zajęć korekcyjno-kompensacyjnych, zajęć dydaktyczno-wyrównawczych, zajęć profilaktyczno -wychowawczych i wiele innych.

Dużym zainteresowaniem wśród dzieci, młodzieży a także dorosłych cieszą się przedsięwzięcia oferowane przez Gminne Centrum Kultury i Gminną Bibliotekę Publiczną w Dąbrowce. Szeroka gama zajęć stałych, spotkań, koncertów itp. niewątpliwie przyczynia się do świadomego rozwoju intelektualnego, wrażliwości artystycznej oraz poczucia wspólnoty i przynależności do lokalnej społeczności. Uczestnicy mają możliwość zaspokajania również potrzeb czytelniczych i informacyjnych. Obie instytucje skupiają się na upowszechnianiu kultury i czytelnictwa, co niewątpliwie przekłada się na prawidłowy rozwój uczestników.

Wszystkie działania są skoncentrowane na pomocy rodzinie biologicznej, a istotą podejmowanych działań jest wspieranie, a nie zastępowanie rodziny biologicznej. Efektywna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiece i wychowywaniu dzieci oraz ich skuteczna ochrona jest możliwa poprzez współpracę specjalistów, instytucji, organizacji działających na rzecz dziecka i rodziny oraz realizację interdyscyplinarnych działań zmierzających do rozwoju systemu opieki nad dzieckiem i rodziną.

Poniżej wykres prezentujący lokalny system wsparcia rodziny w ujęciu instytucji działających w obszarze wsparcia rodziny na terenie Gminy Dąbrowka.

❖ Lokalny system wsparcia rodziny

GOPS – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

NGO – organizacje pozarządowe

ZI – Zespół Interdyscyplinarny e Gminie Dąbrowka

GKRPA – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Analizując powyższe oraz uwzględniając potrzeby i problemy mieszkańców Gminy Dąbrówka konieczne jest utrzymanie istniejącej infrastruktury i zabezpieczenie niezbędnych środków na realizację nałożonych ustawowo zadań w obszarze wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz dalszy rozwój działań ukierunkowanych na ochronę i poprawę warunków życia rodzin w szczególności zagrożonych problemami opiekuńczo-wychowawczymi.

Przy planowaniu działań na kolejny rok w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej należy zwrócić uwagę na następujące kwestie:

- ✓ zabezpieczenie środków finansowych na zatrudnienie asystenta rodziny w celu zapewnienia odpowiedniej pomocy i wsparcia rodzinom mającym trudności w wypełnianiu obowiązków opiekuńczo – wychowawczych,
- ✓ zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności wsparcia i pomocy specjalistycznej w tym m.in. finansowanie Punktu Konsultacyjno - Informacyjnego
- ✓ zabezpieczenie środków finansowych na pokrycie części kosztów związanych z pobytem dzieci w pieczy zastępczej,
- ✓ rozwój mieszkalnictwa treningowego i wspomaganego na terenie gminy,
- ✓ rozwój jakości pracy z rodzinami przeżywającymi trudności w sprawowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, celem poprawy ich kompetencji wychowawczych co w efekcie ograniczyć ma liczbę dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej poprzez doskonalenie kompetencji pracowników socjalnych i asystenta rodziny,
- ✓ podejmowanie działań profilaktycznych zapobiegających niekorzystnym zjawiskom społecznym,
- ✓ tworzenie dla dzieci sprzyjających warunków do rozwijania zainteresowań, w tym prowadzenia zajęć pozalekcyjnych,
- ✓ prowadzenie poradnictwa lub grup wsparcia dla rodzin w kryzysie,
- ✓ poszukiwanie możliwości pozyskania środków finansowych na utworzenie placówki wsparcia dziennego, lub innej formy wsparcia w podobnym zakresie dla dzieci wymagających dodatkowego wsparcia,
- ✓ promocja rodziny i pozyskanie rodziny wspierającej,
- ✓ prowadzenie działań promujących rodzicielstwo zastępcze.

14. SPRAWOZDANIE ZA 2024 ROK Z DZIAŁALNOŚCI ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO ORAZ REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY DOMOWEJ NA LATA 2023 – 2026

W 2023 r. zaczęły obowiązywać nowe przepisy dotyczące przeciwdziałania przemocy domowej, a ich pierwszym dostrzegalnym elementem było zastąpienie dotychczasowego sformułowania „przemoc w rodzinie” na „przemoc domowa”. Ustawodawca, oprócz samej zmiany w tytule ustawy i jej poszczególnych przepisach, wprowadził też wiele nowych rozwiązań legislacyjnych, których celem jest poprawa sytuacji osób dotkniętych przemocą. Co za tym idzie, dokonano zmian w zakresie funkcjonowania podmiotów działających w obszarze przeciwdziałania przemocy, jak też w samej procedurze „Niebieskie Karty”. Wraz ze zmianą nazewnictwa przededefiniowano również samo ustawowe pojęcie przemocy. W myśl art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy pod pojęciem przemocy domowej należy rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności: a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia, b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną, c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę, d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej, e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej. W stosunku do dotychczas obowiązującej definicji wprowadzono wiele zmian poszerzających zakres definicyjny pojęcia przemocy, a tym samym wprowadzono możliwość zastosowania przepisów ustawy i działań w niej

przewidywanych do nowych form przemocy, których diagnozowanie było dotąd problematyczne (np. przemoc ekonomiczna) lub całkowicie wymykało się możliwości skutecznego uruchamiania procedur przeciwdziałania przemocy (np. cyberprzemoc). Mimo wielu zmian ustawowych na jednostkach samorządu terytorialnego w dalszym ciągu spoczywa obowiązek realizacji gminnych programów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

W związku ze zmianą ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej Rada Gminy Dąbrówka przyjęła, Uchwałą Nr LX.520.2024 z dnia 25 marca 2024 roku *zmieniająca uchwałę nr XLIV.411.2022 Rady Gminy Dąbrówka z dnia 19 grudnia 2022 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2023 – 2026*, Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej na lata 2023-2026. Program określa zadania w ramach lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, sformułowane w oparciu o działania wyznaczone przez Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 oraz sporządzoną diagnozę lokalną. Realizuje założenia przyjęte ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej i ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Sprawozdanie stanowi podsumowanie działań realizowanych w 2024 roku w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2023 – 2026 oraz działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Dąbrówka, zwanego dalej Zespołem.

Głównym celem Programu jest przeciwdziałanie przemocy oraz zwiększenie skuteczności pomocy dla rodzin, w których ten problem występuje. Natomiast do jego zadań należy wprowadzenie w życie szerokiego spektrum działań mających na celu zarówno zwrócenie uwagi opinii publicznej na zjawisko przemocy, jak i przeciwdziałanie temu zjawisku oraz zwiększenie profesjonalizmu służb społecznych w udzielaniu pomocy osobom doznającym przemocy oraz w podejmowaniu działań wobec osób stosujących przemoc. Program stanowi integralną część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dąbrówka na lata 2022 - 2028.

Główne zadania w Programie to:

- ochrona osób doznających przemocy;
- działania skierowane do osób stosujących przemoc;
- działania profilaktyczne związane z przeciwdziałaniem przemocy.

Najistotniejszym elementem pomocy rodzinie uwiękłej w przemoc jest szybka i skuteczna **interwencja**, której celem jest zatrzymanie przemocy. Następnie uprawnione służby, zgodnie ze swoimi kompetencjami, powinny podjąć działania, tzw. **pomoc w kryzysie**, mającą na celu trwałe zatrzymanie przemocy. Dopiero kolejnym etapem pracy z rodziną, przy braku bezpośrednich zagrożeń, może być **praca terapeutyczna** – towarzysząca przy wprowadzaniu zmian przez osobę. Przy zaangażowaniu, pomocy i działaniach osób i instytucji zewnętrznych osoba doznająca przemocy jest w stanie zmienić swoją sytuację. Uruchomić swoje zasoby wewnętrzne i zewnętrzne, umożliwiające zatrzymanie przemocy i życie bez przemocy. Zintegrowanie wszystkich zasobów jednostek i organizacji do realizacji zadań Programu daje szansę stworzenia jednolitej procedury wsparcia osób uwiękłych w przemoc oraz zwiększenie skuteczności udzielanej pomocy.

Według danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dąbrówce w 2024 roku z powodu trudnej sytuacji życiowej spowodowanej wystąpieniem przemocy skorzystało **31 rodzin**. Dane te zawierają liczbę rodzin korzystających z wyłącznej pracy socjalnej mającej na celu poprawę funkcjonowania rodzin w ich środowisku społecznym, świadczonej bez względu na posiadany dochód rodziny. Jednocześnie odnotowuje się wzrost ilości rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu przemocy w rodzinie w porównaniu do roku 2023 o 6 rodzin.

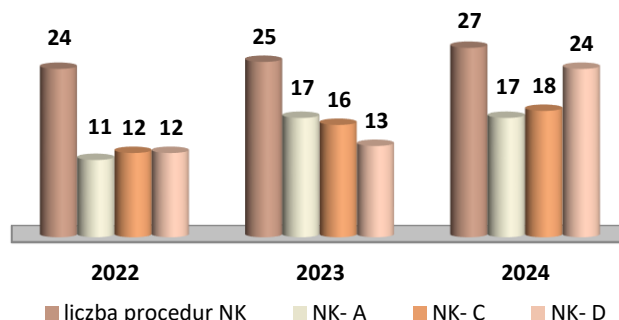
Od 2011 roku na terenie Gminy Dąbrówka działa **Zespół Interdyscyplinarny**, w skład którego (od września 2023 r.) wchodzi przedstawiciele: Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Policji, sądu, placówek oświatowych, ochrony zdrowia, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz organizacji pozarządowej. Posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego odbywały się zgodnie z obowiązującą Ustawą - w roku 2024 odbyło się **13** posiedzeń w/w Zespołu (nie licząc posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej – dotyczących korespondencyjnego uzgodnienia stanowisk).

Głównym celem Zespołu jest koordynowanie działań podmiotów wykonujących odpowiednie czynności służbowe na rzecz ochrony ofiar przemocy, inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc, diagnozowanie problemu przemocy domowej oraz rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrówce zapewnia obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego. Zespół Interdyscyplinarny powołuje grupy diagnostyczno - pomocowe, które zajmują się pracą w ramach procedury „Niebieskie Karty”, z konkretnymi rodzinami uwiękłymi w przemoc tzn. osobami doznającymi i stosującymi przemoc oraz świadkami przemocy domowej.

W 2024 r. łącznie odbyło się **152** posiedzenia grup diagnostyczno-pomocowych. Skład grupy diagnostyczno-pomocowej jest zmienny i dopasowany do aktualnych potrzeb rodziny. Standardowo do grupy diagnostyczno-pomocowej powoływany jest pracownik socjalny, na którego rejonie zamieszkuje dana rodzina oraz dzielnicowy a także w zależności od wniosku grupy mogą należeć: specjalista z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, przedstawiciel Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, przedstawiciel placówki oświatowej, do której uczęszczają dzieci z danej rodziny, kurator lub przedstawiciel ochrony zdrowia i inni.

Szczegółowy wykaz prowadzonych procedur Niebieskiej Karty zawierają poniższe wykresy.

Liczba prowadzonych NK, oraz wypełnionych odpowiednich części NK w latach 2022-2024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań Zespołu Interdyscyplinarnego z realizacji procedury „Niebieskie Karty” za lata 2022-2024

W 2024 roku, podmiotami wszczynającym najczęściej procedurę „Niebieskie Karty” byli pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dąbrowce oraz oświata.

Skala porównawcza ilości formularzy Niebieskiej Karty A sporządzonych przez poszczególne instytucje

lp.	Liczba sporządzonych formularzy NK-A sporządzonych przez:	2022	2023	2024
1	Pomoc Społeczna (w tym asystent rodziny)	0	7	8
2	Policja	9	7	3
3	Ochrona Zdrowia	0	1	1
4	Oświata	1	1	5
5	GKRPA	1	1	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań Zespołu Interdyscyplinarnego z realizacji procedury „Niebieskie Karty” za lata 2022-2024

Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie i stosujących przemoc w rodzinie w latach 2022-2024

	Rok 2022			Rok 2023			Rok 2024			Ogółem
	K	M	Dz.	K	M	Dz.	K	M	Dz.	
Osoby doświadczające przemocy	10	2	5	22	3	21	11	1	23	98
Osoby stosujące przemoc	2	10	0	4	23	0	8	16	0	63

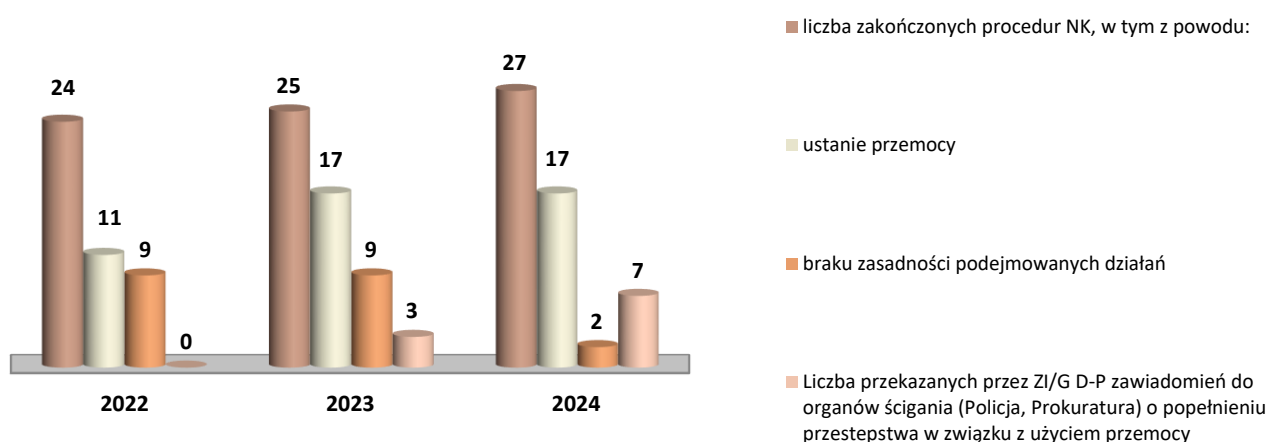
Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań Zespołu Interdyscyplinarnego z realizacji procedury „Niebieskie Karty” za lata 2022-2024

Należy zaznaczyć, że w 2024 roku w porównaniu do lat poprzednich, w procedurach „Niebieskie Karty”, wzrósł wskaźnik małoletnich z terenu gminy Dąbrowka wskazanych jako osoby, które były świadkami przemocy bądź wobec których istniało podejrzenie, że są bezpośrednio dotknięte przemocą w rodzinie. W stosunku do lat

poprzednich wzrosła także liczba kobiet wskazanych jako stosujące przemoc domową. Jak wynika z informacji uzyskanych z Sądu Rejonowego w Wołominie w 2024 roku nadzorem kuratora sądowego objętych było 36 rodzin z czego 12 to nadzory uruchomione w 2024 roku. Kuratorzy sądowi, w związku z wnioskami o wgląd w sytuację małoletnich przeprowadzili 30 wywiadów środowiskowych wśród mieszkańców z terenu Gminy Dąbrówka.

W rodzinach, w których dochodzi do przemocy domowej pomiędzy dorosłymi często mieszkają dzieci. Zdarza się, że nie są bezpośrednimi adresatami przemocy domowej, a jedynie świadkami. W przykładowej rodzinie, gdy jeden z rodziców stosuje przemoc wobec drugiego, obraża, poniża, nieustannie krytykuje, ogranicza możliwość kontaktowania się z ludźmi oraz stosuje przemoc fizyczną w postaci popychania, szarpania bardzo często świadkami takich sytuacji są dzieci. Przemoc nie jest skierowana na dzieci, one nie są obrażane, przezywane czy bite. Wszystko wydaje się skierowane wobec osoby dorosłej. Niestety nic bardziej mylnego. Dzieci jako świadkowie sytuacji przemocowych uczestniczą w nich. Ich doświadczenie przemocy domowej jest być może jeszcze bardziej przenikliwe i bolesne niż bezpośredniej osoby doznającej przemocy. Dzieci jako świadkowie bardzo często odczuwają bezsilność i brak poczucia jakiegokolwiek wpływu na sytuację. Brak jakiegokolwiek wpływu na sytuację generuje strach i lęk, który paraliżuje, uniemożliwia normalne funkcjonowanie.

Liczba zakończonych procedur NK oraz liczba przekazanych zawiadomień do organów ścigania w latach 2022-2024

Funkcjonariusze Policji KP w Radzyminie uczestniczą w posiedzeniach grup diagnostyczno-pomocowych. Wykonują też zadania powierzone i ukierunkowane na realizację planu pomocy rodzinie m.in. poprzez, składanie systematycznych wizyt w rodzinie sprawdzających stan bezpieczeństwa osoby dotkniętej przemocą, przeprowadzają rozmowy interwencyjno- motywujące z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc domową, w szczególności o odpowiedzialności karnej za znęcanie się nad rodziną.

Poniżej prezentujemy dane dotyczące działań Policji realizowanych w latach 2023 – 2024 na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc.

Działania Policji na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc w latach 2023-2024

	2023	2024
Liczba interwencji policyjnych z kategorii "domowych", w tym:	108	110
Liczba osób wobec których zastosowano nakaz opuszczenia miejsca zamieszkania i zakaz zbliżania się do jego najbliższego otoczenia;	6	2
Liczba osób wobec których zastosowano zakaz zbliżania się osób stosujących przemoc domową do osób doznających przemocy domowej	1	2
Liczba podjętych działań profilaktycznych podjętych na rzecz dzieci i młodzieży	30	30

Źródło: Dane uzyskane z Komisariatu Policji w Radzyminie.

Problematyka przeciwdziałania przemocy jest wielowymiarowa dlatego w ramach Programu realizowane są zadania mające na celu ochronę ofiar przemocy oraz działania skierowane do osób stosujących przemoc. Realizacja Programu ma na celu stworzenie wsparcia i profesjonalnej pomocy, zmierzającej do zwiększenia dostępności i skuteczności zorganizowanych form pomocy dla osób uwikłanych w przemoc, a co za tym idzie

zmniejszenie skali zjawiska przemocy oraz stworzenia jednolitego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych, bądź uwikłanych w przemoc domową.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy **wyszczególnia 4 główne cele strategiczne**. Do każdego z powyższych celów strategicznych w ramach Programu przyporządkowano cele operacyjne oraz kierunki działań do celów operacyjnych, umożliwiające realizację założeń dokumentu wraz z odpowiednimi wskaźnikami.

- **Cel strategiczny I. Profilaktyka przemocy**
- **Cel strategiczny II. Kompleksowa pomoc i wsparcie dla osób doznających przemocy**
- **Cel strategiczny III. Skuteczne procedury interwencyjne i działania skierowane do osób stosujących przemoc**
- **Cel strategiczny IV. Efektywna współpraca służb na rzecz przeciwdziałania przemocy i ochrony ofiar przemocy**

Do najistotniejszych działań zrealizowanych w ramach Programu w 2024 roku należały:

- o Zapewnianie rodzinom uwikłanym w przemoc oraz w problemy uzależnień, dostępu do pomocy w formie konsultacji terapeutyczno-psychologicznej, rodzinnej, prawnej oraz wsparcia merytorycznego. Dla w/w osób w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym dostępne jest wsparcie poprzez dyżury: psychologa, terapeuty, osoby realizującej poradnictwo obywatelskie i mediacje oraz specjalisty z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Dostępność poradnictwa specjalistycznego (prawnego, psychologicznego i in.) dla osób uwikłanych w problem przemocy domowej na terenie gminy realizowana jest zgodnie z poniższym harmonogramem:

Punkt Konsultacyjno - Informacyjny ul. Tadeusza Kościuszki 12, 05-252 Dąbrówka <i>budynek parterowy przy Urzędzie Gminy Dąbrówka</i>		
Pani Dorota Walaśkiewicz Psycholog terapeuta systemowy, doradca zawodowy	godz. 13.00 – 19.00 (co drugi poniedziałek miesiąca:)	porady i konsultacje po umówieniu terminu spotkania pod numerem telefonu: <u>606 442 272</u>
Pani Anna Topolewska konsultant ds. uzależnień pedagog	godz. 15.30 – 19.30 [co drugi czwartek miesiąca naprzemiennie w <u>Punkcie w Lub Przzychodni Lekarskiej Świat Zdrowia</u> <u>„Kuligów” Kuligów ul. Warszawska 5</u>	porady i konsultacje po umówieniu terminu spotkania pod numerem telefonu: <u>601 396 315</u>
Pan Marek Mudant specjalista z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	godz. 7.30 – 15.30 (2 x w miesiącu)	porady i konsultacje po umówieniu terminu spotkania pod numerem telefonu: <u>29 757 80 25</u>

- o Projekt „Wolni od Przemocy” realizowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrówce w partnerstwie Zespołem Interdyscyplinarnym oraz z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Grupą docelową projektu „Wolni od przemocy” były rodziny: rodzice i dzieci ze Szkół Podstawowych z terenu gminy Dąbrówka oraz kadra pedagogiczna w/w placówek. Projekt miał na celu zwiększenie poziomu poczucia bezpieczeństwa dzieci. Skoncentrowany był na rozpoznawaniu i wzmacnianiu, przez dzieci swoich zasobów i zasobów swojego najbliższego otoczenia. Celem projektu było zwiększenie skuteczności działań wychowawczych i profilaktycznych w zakresie zapobiegania przemocy rówieśniczej, zapewnienie uczniom bezpieczeństwa oraz tworzenie przyjaznego środowiska w szkole i w domu. W ramach Projektu podjęte były następujące działania:

Zadanie 1

Warsztaty dla rodziców w zakresie propagowania prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych.

1. **„Bezpieczny Dom”** (jednodniowe szkolenie). Spotkanie prowadzone przez psychologa Fundacji Korale, podczas którego uczestnicy mogli dowiedzieć się, jak funkcjonuje system pomocy, jakie warunki należy spełnić, aby odzyskać dziecko, jak postępować w procesie odzyskiwania dzieci oraz gdzie szukać wsparcia.
2. **„Bezpieczeństwo, więzi, relacje i rozwój”** szkolenie dla rodziców dzieci młodszych (szkolenie dwudniowe). Szkolenie poświęcone wzmacnianiu więzi z dziećmi, ich stymulacji rozwojowej oraz dbaniu o ich bezpieczeństwo i zdrowie. Poruszano także temat reakcji dziecka po okresie rozłąki i sposobów radzenia sobie z tymi sytuacjami.

3. **Mediacje z nastolatkiem – droga do dojrzałości i odpowiedzialności**, szkolenie dla rodziców dzieci nastoletnich. Podczas szkolenia uczestnicy poznali rozwojowe i dysfunkcyjne zachowania nastolatków, sposoby radzenia sobie z trudnymi sytuacjami, skuteczne metody komunikacji oraz sposoby reagowania na ryzykowne zachowania młodzieży.
4. **Trening zastępowania agresji** dla rodziców, którzy słabo radzą sobie z trudnymi emocjami złości lub są agresywni (szkolenie trzy dniowe). Program dedykowany rodzicom zmagającym się z problemami dotyczącymi złości, cierpliwości oraz agresywnych reakcji, mający na celu rozwój umiejętności radzenia sobie z trudnymi emocjami.
5. **Warsztaty Umiejętności Wychowawczych** – cykl spotkań dla wszystkich rodzin chcących podnieść swoje kompetencje rodzicielskie. Celem warsztatów było podniesienie kompetencji rodzicielskich w zakresie:
 - **Rola rodzica w wychowaniu dziecka** – budowanie prawidłowej relacji rodzic-dziecko sprzyjającej harmonijnemu rozwojowi
 - **Emocje dziecka** – jak odczytywać potrzeby dziecka i na nie reagować
 - **Granice** – jak skutecznie je wyznaczać oraz reagować na ich łamanie
 - **Trudne tematy** – jak rozmawiać z dzieckiem o seksie, używkach, mediach, tatuażach oraz zagrożeniach związanych z dietami i suplementami
 - **Budowanie bezpiecznej więzi** – jak wspierać dziecko, aby w przyszłości stało się dojrzałym i odpowiedzialnym dorosłym
 - **Rodzeństwo bez rywalizacji** – jak indywidualnie dbać o potrzeby każdego dziecka w rodzinie wielodzietnej.

Tabela przedstawia liczbę uczestników w poszczególnych warsztatach

Lp.	Warsztaty	Liczba uczestników	Termin realizacji
1.	„Bezpieczny Dom”	10	marzec 2024 r.
2.	„Bezpieczeństwo, więzi, relacje i rozwój”	12	kwiecień 2024 r.
3.	Mediacje z nastolatkiem – droga do dojrzałości i odpowiedzialności	15	maj 2024 r.
4.	Trening Zastępowania Agresji	12	lipiec 2024 r.
5.	Warsztaty Umiejętności Wychowawczych	32	październik-listopad 2024 r.

Zadanie 2

Zaprojektowanie plakatu pt. „WOLNI OD PRZEMOCY” – zawierającego informacje o możliwości uzyskania pomocy, w związku z doznawaniem przemocy, w tym ważne adresy i telefony. Plakat zamieszczony został na tablicach informacyjnych znajdujących się na terenie gminy.

Zadanie 3

Warsztaty „Agresja przemoc rówieśnicza” dla dzieci z czterech Szkół Podstawowych z terenu Gminy Dąbrówka. Podczas zajęć warsztatowych omówiono czym jest agresja a czym jest przemoc rówieśnicza. Zostały także omówione zasady bezpiecznego zachowania się na terenie szkoły oraz procedury, które obowiązują dziecko gdy jest ono osobą doznającą przemocy, stosującą przemoc oraz świadkiem przemocy.

Zadanie 4

Konkurs plastyczny na plakat pt. „Jestem szczęśliwy/ szczęśliwa gdy..”, dzieci ze Szkół Podstawowych z terenu gminy Dąbrówka.

Zadanie 5

Dystrybucja ulotek profilaktyczno-edukacyjnych: *Przemoc rówieśnicza (1000 broszur+ 30 plakatów)*:

Kampania profilaktyczno - edukacyjna z zakresu przemocy rówieśniczej, skupiała się na ważnym problemie społecznym, dotyczącym dzieci i młodzieży w całej Polsce, jakim jest przemoc rówieśnicza. Kampania obejmowała plakaty oraz broszury skierowane do dzieci i młodzieży, rodziców oraz pedagogów. W podanych materiałach dla pedagogów i rodziców znajdowały się m.in. informacje na temat tego jak pomóc dzieciom, które doświadczają przemocy rówieśniczej, z kolei broszura i plakat skierowany do dzieci i młodzieży zawierały informacje m.in. na temat tego jak zrozumieć przemoc rówieśniczą, a także jakie podjąć kroki w pomocy innym osobom, które doświadczają przemocy, a także samemu sobie.

Zadanie 6

Konferencja edukacyjna nt. przeciwdziałania przemocy wobec dzieci 2024; Dąbrówka-zapobiegamy, chronimy, pomagamy. Konferencja z udziałem dr Marka Mudanta – specjalisty z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej. Konferencja kierowana była do przedstawicieli instytucji, w tym w głównej mierze do przedstawicieli oświaty.

Celem konferencji było:

- zwiększenie współpracy służb w działaniu na rzecz dziecka w procedurze Niebieskie Karty;
- podniesienie jakości i skuteczności działań związanych z realizacją procedury Niebieskie Karty;
- zwiększenie kompetencji wymiana doświadczeń w zakresie funkcjonowania systemu przeciwdziałania przemocy domowej.

Zadanie 7

Wywiadówki profilaktyczne polegające na spotkaniu z rodzicami z czterech Szkół Podstawowych z terenu Gminy Dąbrówka, stanowiły podsumowanie warsztatów „Agresja i przemoc rówieśnicza” realizowanego w ramach projektu „Wolni od przemocy”. To forma informacji zwrotnej połączona ze wskazówkami do dalszej pracy z dziećmi.

Zadanie 8

„Lekcje Prawa w Sądzie” dla klas VII-VIII z czterech Szkół Podstawowych z terenu Gminy Dąbrówka.

Działanie miało na celu edukację dzieci i młodzieży szkolnej w zakresie funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości oraz wzbudzenie poczucia odpowiedzialności obywatelskiej jak też tak ukierunkować wybory młodego człowieka aby były one zgodne z prawem, co może zapobiegać wykluczeniu prawnemu w dorosłym życiu oraz nauczać świadomości prawnej (ze względów organizacyjnych , w w/w wymienionych zajęciach wzięły udział 2 Szkoły).

Tabela przedstawia harmonogram podjętych działań w ramach Projektu „Wolni od przemocy”.

Lp.	Działanie	Termin realizacji
1.	Warsztaty dla rodziców w zakresie propagowania prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych.	marzec- listopad 2024 r.
2.	Plakat „WOLNI OD PRZEMOCY” – informacja o możliwości uzyskania pomocy	Kwiecień 2024
3.	Warsztaty „Agresja przemoc rówieśnicza” dla dzieci z czterech Szkół Podstawowych z terenu Gminy Dąbrówka	kwiecień 2024 r.
4.	Konkurs plastyczny na plakat pt. „Jestem szczęśliwy/ szczęśliwa gdy..”	kwiecień 2024 r.
5.	Ulotki profilaktyczno-edukacyjne: <i>Przemoc rówieśnicza (1000 broszur+ 30 plakatów)</i>	maj 2024 r.

6.	Konferencja edukacyjna nt. przeciwdziałania przemocy wobec dzieci 2024; Dąbrówka-zapobiegamy, chronimy, pomagamy.	maj 2024 r.
7.	Wywiadówka profilaktyczna z rodzicami w Szkołach Podstawowych z terenu Gminy Dąbrówka	czerwiec –wrzesień 2024 r.
8.	„Lekcje Prawa w Sądzie” dla klas VII-VIII z czterech Szkół Podstawowych z terenu Gminy Dąbrówka	Czerwiec 2024 r.

- Informowanie i edukowanie nt. przyczyn, form i skutków przemocy poprzez rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych (brozur, plakatów, ulotek, rozpowszechnianie informacji w mediach społecznościowych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej itp.). Dystrybucja w tut. Ośrodku , ośrodkach zdrowia i placówkach oświatowych różnych publikacji: „Przemoc domowa. Poradnik dla osób doznających przemocy w rodzinie.” „Przemoc rówieśnicza”, Rodzina z problemem alkoholowym”; „Narkotyki –co warto wiedzieć”, „Problemowe spożywanie alkoholu” (Fundacja ETOH) Ponadto rozdyskrebowane były broszury z wydawnictwa Edukacyjnego SPS: „Wychowanie bez przemocy” oraz „Niebieskie Karty – czy to dla mnie” (Remedium);
- Prowadzenie i aktualizacja zakładki „Przeciwdziałanie Przemocy” na stronie internetowej Urzędu Gminy mającej na celu rozpowszechnianie informacji nt. zjawiska przemocy oraz aktualizację kompleksowej bazy danych dot.. instytucji/organizacji świadczących pomoc rodzinom uwikłanych w przemoc;
- Podejmowanie działań w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego;
- Identyfikowanie problemu przemocy poprzez realizację procedury „Niebieskie Karty”;
- *Informowanie osób doznających przemocy domowej o instytucjach i organizacjach oferujących specjalistyczne wsparcie. Aktualizacja ulotki „ODP” adresowanej do osób doznających przemocy, zawierającej informację czym jest przemoc oraz ważne telefony i adresy miejsc świadczących pomoc osobom uwikłanym w przemoc;*
- Informowanie osób stosujących przemoc o konsekwencjach prawnych oraz motywowanie w/w do podjęcia działań na rzecz zatrzymania przemocy i zmiany swojego zachowania;
- Prowadzenie przez placówki oświatowe i Policję, działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjnych w obszarze przemocy i uzależnień wśród dzieci i młodzieży oraz rodziców. Realizacja programów i zajęć profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży m. in. z zakresu radzenia sobie ze złością i agresją oraz konstruktywnego rozwiązywania konfliktów.
 1. Funkcjonariusze Policji w Radzyminie przeprowadzili łącznie 30 działań profilaktycznych na rzecz dzieci i młodzieży z terenu gminy Dąbrówka.
 2. W 2024 r. na terenie placówek oświatowych w gminie Dąbrówka realizowane były n/w programy profilaktyczne rekomendowane:
 - ✓ Spójrz inaczej- program zajęć wychowawczo profilaktycznych dla klas I-III szkół podstawowych;
 - ✓ Spójrz inaczej- program zajęć wychowawczo profilaktycznych dla klas IV-VI szkół podstawowych;
 - ✓ Program Domowych Detektywów;
 - ✓ Przyjaciele Zippięgo;
 - ✓ Program Unplugged;
 - ✓ Apteczka pierwszej pomocy emocjonalnej;
 - ✓ Debata;
 - ✓ Magiczne Kryształki.
- Podnoszenie kompetencji służb i instytucji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej poprzez udział w szkoleniach, warsztatach, konferencjach i seminariach organizowanych na szczeblu powiatowym, wojewódzkim lub ogólnokrajowym.

Członkowie Zespołu i grup diagnostyczno-pomocowych uczestniczyli w szkoleniach, warsztatach, celem podnoszenia swoich kwalifikacji zawodowych w zakresie przeciwdziałania przemocy, pracy z osobami doświadczającymi przemocy oraz stosującymi przemoc. Szkolenia te odbywały się stacjonarnie jak również w systemie online.

Pracownicy socjalni w ramach podnoszenia kompetencji zawodowych uczestniczyli w następujących szkoleniach:

 1. „Procedura odebrania dziecka w świetle zmian wynikających z rozporządzenia z dnia 4 września 2023r. oraz zmian wynikających z tzw. ustawy Kamilkowej” - 1 osoba;
 2. „Praca z dziećmi doświadczającymi przemocy, rozpoznawanie krzywdzenia dzieci, podejmowanie interwencji i odpowiedzialności służb w ochronie dzieci przed dalszym krzywdzeniem.”- 2 osoby;
 3. „Procedura odbioru i zabezpieczenia dziecka z rodzin po nowelizacji 2023”- 1 osoba;
 4. „Szkolenie dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych” – 2 osoby;
 5. „Procedura Odebrania dziecka”- 1 osoba;

6. Szkolenia w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej „Z pomocą rodzinie” on line- 2 osoby;
 7. „Webinaria nt. pracy z osobami doświadczającymi przemocy”- 1osoba;
 8. Dialog Motywujący- 2 osoby;
 9. Konferencja "Powiedz O TYM komuś. ZOBACZYĆ DZIECKO - wyzwania dla systemu ochrony małoletnich", Marki- 1 osoba;
 10. „Konferencji edukacyjnej nt. przeciwdziałania przemocy wobec dzieci 2024: Dąbrówka – Zapobiegamy, chronimy, pomagamy”- 5 osób;
 11. Udział w spotkaniu dotyczącym rodzicielstwa zastępczego "Piecza zastępcza w Powiecie Wołomińskim - wyzwania i potrzeby stojące przed samorządem lokalnym" – 1 osoba;
 12. Konferencja pt. Wyzwania w lokalnym systemie ochrony zdrowia. Konferencja kierowana do specjalistów i osób pracujących w systemie ochrony zdrowia psychicznego. – Drewnica- 1 osoba;
 13. Konferencja "Nie Wylewaj Dziecka z Rozwodem"- 2 osoby;
 14. „IV Konferencja „Budowanie sieci wspierającej rodziny – STOP PRZEMOCY WOBEC DZIECI” – 2 osoby;
 15. Narada 2024: Marki Aktywizacja, współpraca, integracja - czyli samorządy w działaniu na rzecz profilaktyki uzależnień- 1 osoba;
- o Realizacja wsparcia w postaci konsultacji psychologicznych oraz superwizji dla członków grup diagnostyczno-pomocowych oraz członków Zespołu Interdyscyplinarnego. Wdrożono system wsparcia dla osób pracujących w bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą domową oraz osobami stosującymi przemoc, z którego regularnie, w roku 2024, korzystało 19 osób (specjalista dostępny był 1razy w miesiącu).
 - o Funkcjonowanie Punktu Przyjęć Interesantów Dzielnicowego w Dąbrówce w ramach programu „Dzielnicowy bliżej nas”.
 - o Współpraca z organizacjami pozarządowymi m.in. Powiślańskim Towarzystwem Społecznym oraz Fundacją Korale;
 - o W 2024 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrówce przyjął następujące regulacje:
 1. Zarząd z dnia 17 czerwca 2024 roku w sprawie wprowadzenia Procedury postępowania w przypadku pozyskania informacji przez pracownika socjalnego o zagrożeniu zdrowia lub życia małoletniego dziecka w związku z podejrzeniem stosowania wobec niego przemocy domowej.
 2. Zarządzenie Nr 021.8.2024 Dyrektora Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dąbrówce z dnia 2 sierpnia 2024 r. w sprawie przyjęcia Standardów Ochrony Małoletnich w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Dąbrówce.

W zakresie udzielania pomocy osobom doznającym przemocy, stosującym przemoc oraz w celu podnoszenia świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy domowej działania oparte są na zasadach:

- wzajemnej współpracy i współdziałania organów władzy publicznej oraz organizacji pozarządowych a także innych organizacji, środowisk i osób fizycznych uprawnionych lub zobowiązanych do inicjowania i realizacji zadań związanych pośrednio lub bezpośrednio z przeciwdziałaniem występowania przemocy w i jej negatywnych następstw;

- jawności działań organów władzy publicznej oraz podmiotów realizujących zadania publiczne w zakresie z poszanowaniem godności osoby;

- szczególnej ochrony dzieci, z zachowaniem ich prawa do wychowywania się w rodzinie, poprzez udzielenie rodzinie szczególnego wsparcia w dążeniu do poprawy jej funkcjonowania.

Zjawisko przemocy domowej dotyczące społeczność lokalną jest ściśle powiązane z innymi obszarami problemów społecznych, dlatego ich rozwiązywanie powinno być wspólnym interesem uzupełniających się działań specjalistów, instytucji i organizacji, m.in. służby zdrowia, pomocy społecznej, organizacji pozarządowych, placówek oświatowych, policji, sądów czy związków wyznaniowych i Kościołów. Każde z nich ma do czynienia z innym aspektem zjawiska, jednak działając osobno nie doprowadzą do zwiększenia jakości wsparcia społecznego w obszarze przemocy występującej wewnątrz rodzin. Zintegrowanie wszystkich zasobów jednostek i organizacji do realizacji zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej daje szansę stworzenia jednolitej procedury wsparcia osób uwięzionych w przemoc oraz zwiększenie skuteczności udzielanej pomocy. Jednym z podstawowych warunków osiągnięcia tego celu jest zintegrowanie środowiska przy realizacji Programu.

MONITORING I EWALUACJA

Na podstawie dokumentacji prowadzonej przez Zespół Interdyscyplinarny oraz grupy diagnostyczno-pomocowe wynika, że liczba wszczętych procedur „Niebieskie karty” oraz osób dotkniętych przemocą (w tym zwłaszcza dzieci) uległa zwiększeniu w stosunku do lat poprzednich.

Wnioski na dalsze lata realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej:

1. Kontynuowanie i rozwijanie partnerskiej współpracy między instytucjami, głównie Policją, ochroną zdrowia, oświatą, Sądem, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
2. Szerzenie świadomości społecznej oraz psychoedukacja dzieci, młodzieży, rodziców/ opiekunów w zakresie budowania relacji bez przemocy.
3. Promowanie metod wychowawczych bez użycia przemocy.
4. Podnoszenie kwalifikacji osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy.

Program jest na bieżąco monitorowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowce. Działania i zadania ujęte w programie są realizowane zgodnie z Rocznym Planem Działań.

Tabela przedstawia harmonogram realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2023-2026

Cel strategiczny I. Profilaktyka przemocy domowej					
L.p.	Nazwa działania	Nazwa wskaźnika	Termin	Realizator	Stopień osiągnięcia wskaźnika w okresie objętym sprawozdaniem – 2024 rok
1	Informowanie i edukowanie nt. Przyczyn, form i skutków przemocy poprzez realizację kampanii informacyjnych, rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych (broszur, plakatów, ulotek itp.) Informacja w prasie lokalnej oraz na stronie internetowej;	Liczba dystrybuowanych poradników, ulotek, plakatów;	CAŁY ROK	ZI, GOPS, GKRPA, oświata, Policja, organizacje pozarządowe	15 (oświata: 3-1000 ulotek, 1-30 plakatów, 7 – pozyskanych, 4-OSP,ODP, świadek, plakat)
		Liczba zorganizowanych prelekcji dla społeczności lokalnej oraz liczba uczestników;	CAŁY ROK	ZI, GOPS, GKRPA, oświata, Policja, organizacje pozarządowe	0
		Liczba informacji w mediach lokalnych, fb;	CAŁY ROK	ZI, GOPS, GKRPA, oświata, Policja, organizacje pozarządowe	25 (informacja na FB GOPS)
2	Realizacja działań informacyjno – edukacyjnych służących ochronie dzieci, osób starszych lub/i niepełnosprawnych przed przemocą domową;	Liczba zorganizowanych społecznych kampanii edukacyjnych i informacyjnych, warsztatów i konferencji;	CAŁY ROK	ZI, GOPS, GKRPA, oświata, Policja, organizacje pozarządowe	9 (W. Z. 4x2 uczniowie, rada; M. M. konferencja)
		Liczba uczestników zorganizowanych społecznych kampanii edukacyjnych i informacyjnych, warsztatów i konferencji;	CAŁY ROK	ZI, GOPS, GKRPA, oświata, Policja, organizacje pozarządowe	991 (M. M.-72, 819- W.Z ucz., 100-W.Z. rada)
		Liczba informacji w mediach lokalnych, fb;	CAŁY ROK	ZI, GOPS, GKRPA, oświata, Policja, organizacje pozarządowe	0
3	Działania edukacyjne służące modelowaniu prawidłowych funkcji rodziny i wzmocnieniu	Liczba zorganizowanych społecznych kampanii edukacyjnych	CAŁY ROK	ZI, GOPS, GKRPA, oświata	5 (warsztaty Fundacja Korale)

	opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców;	i informacyjnych, warsztatów i konferencji;			
		Liczba działań edukacyjnych skierowanych do rodziców (np. Spotkań, prelekcji);	CAŁY ROK	ZI, GOPS, GKRPA, oświata	3 (W. Z. warsztaty dla rodziców)
		Liczba uczestników przeprowadzonych działań edukacyjnych;	CAŁY ROK	ZI, GOPS, GKRPA, oświata	231 (81- Fundacja Korale, 150- W.Z. rodzice)
4	Oddziaływanie na świadków przemocy poprzez informowanie o konieczności i sposobach reagowania na przemoc domową;	Liczba wydarzeń informujących o roli świadka przemocy;	CAŁY ROK	ZI, GOPS, GKRPA, oświata, Policja	1
5	Promowanie zabaw, książek i programów wolnych od przemocy wśród dzieci i ich rodziców;	Liczba informacji w mediach lokalnych, fb;	CAŁY ROK	ZI, GOPS, GKRPA, oświata	0
6	Organizacja form spędzania czasu wolnego sprzyjających oraz wzmacnianiu więzi rodzinnych;	Liczba zajęć/wydarzeń dostępnych na terenie gminy umożliwiająca spędzanie/organizację czasu wolnego oraz sprzyjających wzmacnianiu więzi rodzinnych (m.in. Gminne Centrum Kultury, kluby sportowe) ;	CAŁY ROK	GCK, Urząd, organizacje pozarządowe	18 (2 – kluby sportowe, 10- GCK, 6- GBP)
		Liczba osób korzystających z zajęć stałych (w tym liczba dzieci);	CAŁY ROK	GCK, Urząd, organizacje pozarządowe	2354 (52- GKS, 40-MUKS, 1930-GCK, 332- GBP)
7	Realizacja programów i zajęć profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży m. In. Z zakresu radzenia sobie ze złością i agresją oraz konstruktynego rozwiązywania konfliktów;	Liczba placówek oświatowych realizujących programy profilaktyczne;	CAŁY ROK	Oświata	5
		Liczba przeprowadzonych warsztatów, programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży;	CAŁY ROK	Oświata	7 (5 , 2 SPG „Debata” „Magiczne Kryształ”))
		Liczba uczestników ww. działań;	CAŁY ROK	Oświata	548 (uczniowie : SPJ-67, SPG- 105 SPD-354, SPW-42)
8	Diagnozowanie i rozwiązywanie konfliktów w środowisku wychowawczym z zastosowaniem mediacji rodzinnych;	Liczba rodzin korzystających z mediacji;	CAŁY ROK	Powiat, Sąd	0
9	Stworzenie, rozpowszechnianie i aktualizacja kompleksowej bazy danych z informacjami nt. Instytucji/ organizacji świadczących pomoc osobom, rodzinom z problemem przemocy;	Liczba instytucji i organizacji, w których dostępna jest baza z informacjami nt. Instytucji/ organizacji świadczących pomoc osobom, rodzinom z problemem przemocy;	CAŁY ROK	ZI, GKRPA, GOPS,oświata, ochrona zdrowia, Policja	9

10	Prowadzenie i bieżąca aktualizacja zakładki "PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY" na stronie internetowej gminy dotycząca przeciwdziałania przemocy domowej oraz działalności Zespołu Interdyscyplinarnego.	Liczba aktualizacji zakładki "PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY" na stronie internetowej gminy dotycząca przeciwdziałania przemocy domowej oraz działalności Zespołu Interdyscyplinarnego;	CAŁY ROK	Urząd, GOPS	3
		Liczba wejść na stronę internetową Gminy Dąbrówka- zakładka "PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY".	CAŁY ROK	ZI	9301
Cel strategiczny II. Kompleksowa pomoc i wsparcie dla osób doznających przemocy domowej					
L.p.	Nazwa działania	Nazwa wskaźnika	Termin	Realizator	Stopień osiągnięcia wskaźnika w okresie objętym sprawozdaniem – 2024 rok
1	Zwiększenie dostępności do specjalistycznego poradnictwa;	Liczba udzielonych porad prawnych	CAŁY ROK	Powiat,	76
		W tym dla osób doznających przemocy domowej	CAŁY ROK	Powiat,	Brak danych
		Liczba udzielonych porad pedagogicznych;	CAŁY ROK	Powiat, GKRPA,	0
		W tym dla osób doznających przemocy domowej	CAŁY ROK	Powiat, GKRPA,	0
		Liczba udzielonych porad psychologicznych ;	CAŁY ROK	Powiat, GKRPA,	195 (D.W.)
		W tym dla osób doznających przemocy domowej	CAŁY ROK	Powiat, GKRPA,	35 (D.W.)
		Liczba udzielonych porad socjalnych;	CAŁY ROK	Powiat, GKRPA,	181 (ilość prac socjal.)
		W tym dla osób doznających przemocy domowej	CAŁY ROK	Powiat, GKRPA,	31 (ilość rodzin)
		Liczba dzieci objętych wsparciem w związku z przemocą domową;	CAŁY ROK	ZI	23 (ODP)
2	Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy w szczególności: medycznej, psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej;	Liczba opracowanych materiałów informacyjnych dot. Przemocy domowej,	CAŁY ROK	GOPS, ZI, GKRPA,	4 (3 ulotki, plakat)
		Liczba upowszechnionych materiałów informacyjnych dot. Przemocy domowej;	CAŁY ROK	GOPS, ZI, GKRPA,	15 (oświata: 3-1000 ulotek , 1-30 plakatów, 7 – pozyskanych, 4-OSP,ODP, świadek, plakat)
3	Identyfikowanie problemu przemocy domowej poprzez realizację procedury „Niebieskich Kart”;	Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego;	CAŁY ROK	ZI	13
		Liczba Niebieskich Kart C;	CAŁY ROK	ZI	18

		Liczba Niebieskich Kart A;	CAŁY ROK	ZI	17 (nowouruchomione)
		Liczba interwencji Policji w związku ze zgłoszeniem przemocy domowej;	CAŁY ROK	Policja	110
		Liczba utworzonych grup diagnostyczno-pomocowych;	CAŁY ROK	ZI	20
		Liczba funkcjonujących grup diagnostyczno-pomocowych;	CAŁY ROK	ZI	30
4	Informowanie osób doznających przemocy domowej o instytucjach i organizacjach oferujących specjalistyczne wsparcie;	Liczba osób doznających przemocy, którym udzielono informacji o możliwości uzyskania wsparcia;	CAŁY ROK	ZI	45 (ilość ODP w nowych NK)
5	Udzielenie pomocy medycznej osobom doznającym przemocy domowej oraz wystawienie bezpłatnego zaświadczenia o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała w związku z użyciem przemocy domowej;	Liczba wystawionych zaświadczeń o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała w związku z użyciem przemocy domowej;	CAŁY ROK	Ochrona zdrowia	0
6	Udzielanie pomocy rzeczowej i finansowej w związku z przemocą domową;	Liczba osób, którym w związku z przemocą domową została udzielona pomoc finansowa lub rzeczowa;	CAŁY ROK	GOPS	0
7	Zapewnienie bezpiecznego schronienia osobom doznającym przemocy domowej w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej lub innych placówkach;	Liczba osób którym zapewniono schronienie;	CAŁY ROK	GOPS	0
8	Zapewnienie dziecku ochrony w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. O przeciwdziałaniu przemocy domowej, w związku z zagrożeniem życia lub zdrowia;	Liczba dzieci, którym zapewniona została ochrona w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. O przeciwdziałaniu przemocy domowej, w związku z zagrożeniem życia lub zdrowia;	CAŁY ROK	GOPS, Sąd	0
9	Ograniczanie skutków przemocy domowej poprzez np. Prowadzenie grup wsparcia, grup samopomocowych dla osób doznających przemocy domowej.	Liczba grup wsparcia;	CAŁY ROK	GKRPA	0
		Liczba spotkań grup wsparcia;	CAŁY ROK	GKRPA	0
		Liczba osób uczestniczących w grupach wsparcia.	CAŁY ROK	GKRPA	0
Cel strategiczny III. Skuteczne procedury interwencyjne i działania skierowane do osób stosujących przemoc domową					
L.p.	Nazwa działania	Nazwa wskaźnika	Termin	Realizator	Stopień osiągnięcia wskaźnika w okresie objętym sprawozdaniem – 2024 rok

1	Informowanie osób stosujących przemoc domową o konsekwencjach prawnych stosowania przemocy domowej oraz motywowanie osób stosujących przemoc do podjęcia działań na rzecz zatrzymania przemocy;	Liczba ulotek dla osób stosujących przemoc (np. Żółta karta) przekazanych osobom stosującym przemoc domową;	CAŁY ROK	ZI	24
		Liczba Niebieskich Kart (część D);	CAŁY ROK	ZI	24
2	Izolowanie osób stosujących przemoc domową poprzez zastosowanie instrumentów prawnych w postaci nakazu opuszczenia lokalu, zakazu zbliżania się osób stosujących przemoc domową do osób doznających przemocy domowej;	Liczba osób wobec których zastosowano nakazu opuszczenia miejsca zamieszkania i zakaz zbliżania się do jego najbliższego otoczenia;	CAŁY ROK	Policja	2
		Liczba osób wobec których zastosowano zakaz zbliżania się osób stosujących przemoc domową do osób doznających przemocy domowej;	CAŁY ROK	Policja	2
3	Kierowanie do programów korekcyjno-edukacyjnych osób stosujących przemoc domową;	Liczba wniosków o skierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym;	CAŁY ROK	ZI	1
4	Motywowanie i kierowanie osób stosujących przemoc do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno-terapeutycznych;	Liczba osób uczestniczących w programie korekcyjno–edukacyjnym;	CAŁY ROK	ZI	0
		Liczba osób uczestniczących w programie psychologiczno-terapeutycznym;	CAŁY ROK	ZI	0
5	Motywowanie do udziału w działaniach terapeutycznych skierowanych do osób stosujących przemoc domową;	Liczba osób stosujących przemoc uczestniczących w innych formach wsparcia (terapia, konsultacje psychologiczne, TZA);	CAŁY ROK	ZI	5
6	Kierowanie wniosków do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w sprawie zastosowania obowiązku podjęcia leczenia odwykowego w związku z nadużywaniem alkoholu.	Liczba wniosków złożonych do GKRPA;	CAŁY ROK	GKRPA	12
		W tym dotyczących osób stosujących przemoc domową.	CAŁY ROK	GKRPA	9
Cel strategiczny IV. Efektywna współpraca służb na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony ofiar przemocy					
L.p.	Nazwa działania	Nazwa wskaźnika	Termin	Realizator	Stopień osiągnięcia wskaźnika w okresie objętym sprawozdaniem – 2024 rok
1	Koordynowanie działań lokalnych instytucji i organizacji w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej;	Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego;	CAŁY ROK	ZI	13
		Liczba wszczętych procedur "Niebieskie Karty";	CAŁY ROK	ZI	17

		Liczba grup diagnostyczno-pomocowych;	CAŁY ROK	ZI	30 (łącznie z grupami powołanymi przed 2024 r.)
		Liczba spotkań grup diagnostyczno-pomocowych;	CAŁY ROK	ZI	152
2	Systematyczne diagnozowanie skali i charakteru problemu przemocy domowej, potrzeb i zasobów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej;	Liczba przeprowadzonych diagnoz i analiz;	CAŁY ROK	GOPS	2 (RPD, monitoring i ewaluacja Program)
3	Prowadzenie statystyk służących monitorowaniu problemu przemocy domowej oraz podejmowanych działań;	Liczba sprawozdań rocznych z realizacji Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej;	CAŁY ROK	GOPS	1
4	Organizacja szkoleń i warsztatów dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup Diagnostyczno-Pomocowych;	Liczba zorganizowanych szkoleń i warsztatów dla członków ZI i grup D-P;	CAŁY ROK	ZI, GOPS, GKRPA	1 (konferencja M.M.)
5	Udział w szkoleniach, warsztatach, konferencjach i seminariach organizowanych na szczeblu powiatowym, wojewódzkim lub ogólnokrajowym;	Liczba szkoleń i warsztatów z udziałem członków ZI i grup Diagnostyczno-Pomocowych;	CAŁY ROK	ZI, GKRPA, GOPS ,oświata, ochrona zdrowia,	15
		Liczba uczestników szkoleń;	CAŁY ROK	ZI, GKRPA, GOPS, oświata, ochrona zdrowia,	91 (GOPS,M.M.)
6	Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami doświadczającymi przemocy domowej i z osobami stosującymi przemoc domową, w formie m.in. Superwizji, konsultacji, coachingu, doradztwa, grup wsparcia;	Liczba superwizji i innych form wsparcia dla członków grup diagnostyczno-pomocowych, ZI oraz członków GKRPA;	CAŁY ROK	ZI, GKRPA, GOPS, oświata, ochrona zdrowia,	2 (konsultacje Fundacja Korale, superwizja MCPS)
		Liczba osób korzystających z wsparcia psychologicznego / superwizji dla członków Grup diagnostyczno-pomocowych, ZI oraz członków GKRPA;	CAŁY ROK	ZI, GKRPA, GOPS, oświata, ochrona zdrowia,	19
7	Zabezpieczenie środków na obsługę bieżącego funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego;	Wysokość środków zabezpieczonych w budżecie na obsługę funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego;	CAŁY ROK	GOPS	4759,00 budżet GOPS (wydatkowano 1658,65) 6000,00 budżet państwa (wydatkowano 6000,00)
8	Współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób doświadczających przemocy domowej.	Liczba wspólnych inicjatyw (np. Konferencji, spotkań informacyjnych).	CAŁY ROK	ZI, GKRPA, GOPS, oświata, ochrona zdrowia,	6 (5 warsztaty Fundacja Korale, 1- PTS)

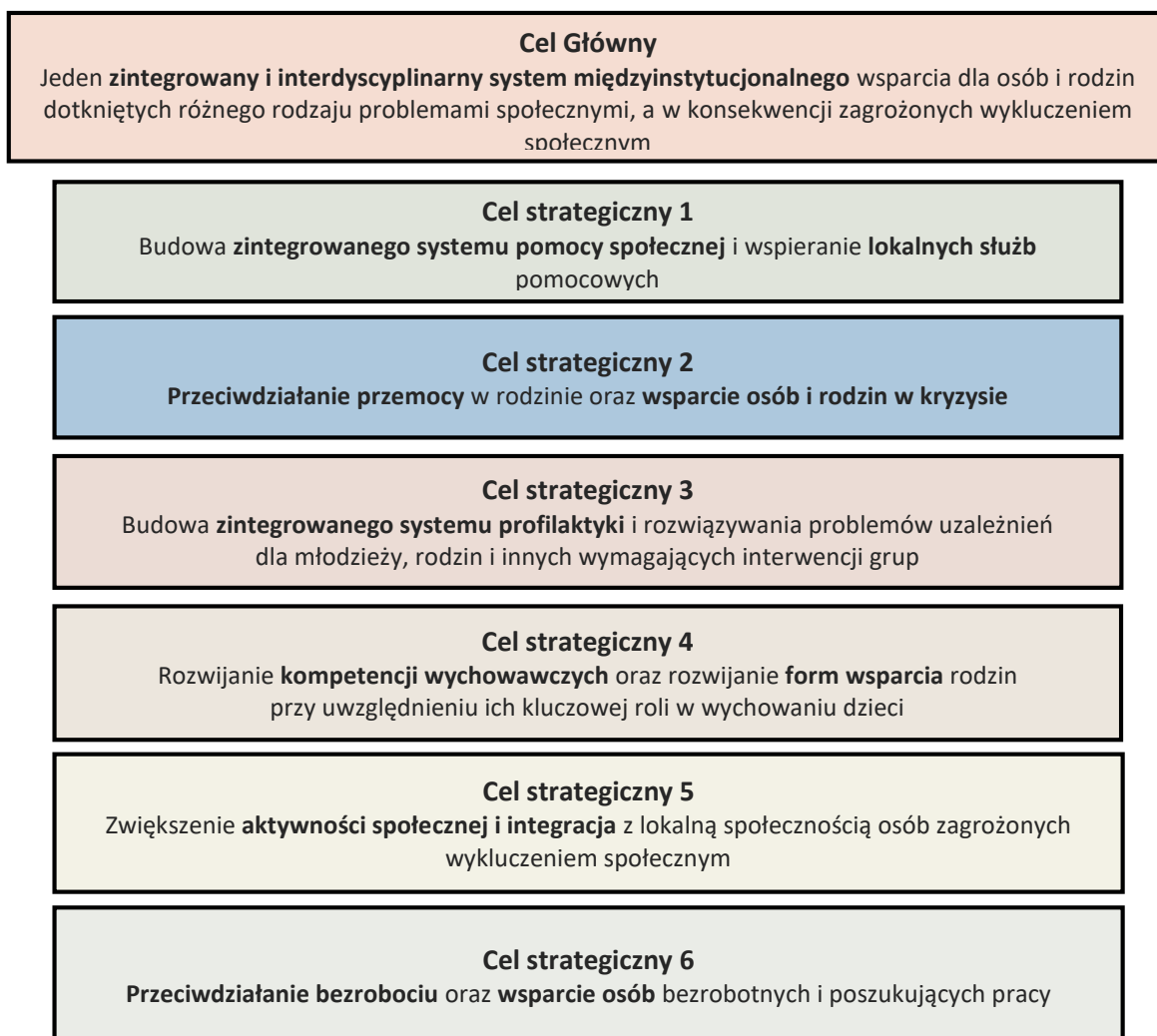
15. SPRAWOZDANIE ZA 2024 ROK Z REALIZACJI GMINNEJ STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY DĄBRÓWKA NA LATA 2022-2028

Niezwykle istotnym elementem wpływającym na zakres zadań realizacyjnych gminy w aspekcie polityki społecznej jest opracowana w 2021 roku Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dąbrówka na lata 2022-2028. Dokument w swej treści podzielony na część wprowadzającą, analityczno-diagnostyczną oraz część programową definiuje spektrum zagadnień umożliwiających zdefiniowanie sytuacji obecnej gminy, wyodrębnienie obszarów wymagających wsparcia oraz wskazanie celów strategicznych realizujących założenia polityki społecznej w najbliższym, krótkoterminowym horyzoncie czasowym. Dokument Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dąbrówka nie tylko dokonuje analizy zidentyfikowanych problemów społecznych, ale przede wszystkim ujmuje je w korelacji z programowaniem działań, które służyć będą rozwiązywaniu problemów społecznych lokalnej społeczności.

Celem strategii jest wypracowanie najbardziej efektywnego i najlepiej dostosowanego systemu wsparcia do potrzeb mieszkańców, tak by zapewnić dostęp do systemu wsparcia społecznego i zasobów społecznych umożliwiających osiągnięcie potencjału koniecznego do samodzielnego funkcjonowania.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dąbrówka na lata 2022-2028 wyszczególnia cel główny oraz 6 celów szczegółowych rozwoju Gminy w kontekście polityki społecznej, które określono na poniższym schemacie.

Cele strategiczne zawarte w „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dąbrówka na lata 2022-2028”. Misja, cele strategiczne i operacyjne gminy Dąbrówka

Do każdego z powyższych celów strategicznych w ramach dokumentu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych przyporządkowano cele operacyjne oraz kierunki działań do celów operacyjnych, umożliwiające realizację założeń dokumentu wraz z odpowiednimi wskaźnikami.

CEL STRATEGICZNY 1: Budowa zintegrowanego systemu pomocy społecznej i wspieranie lokalnych służb pomocowych				
Cele operacyjne:				
1. Doskonalenie i rozwijanie sektora pomocy społecznej				
2. Budowanie mechanizmów rozwiązywania nowych wyzwań społecznych				
3. Rozwijanie i wspieranie sektora pozarządowego oraz rozszerzanie współpracy z należącymi do niego organizacjami.				
Lp.	Wskaźniki:	2022	2023	2024
1.	Liczba przeprowadzonych szkoleń podnoszących kompetencje kadry GOPS, GKRPA, ZI;	1	2	1
2.	Liczba osób przeszkolonych w ramach podnoszenia kompetencji w zakresie udzielania pomocy społecznej;	6	7	6
3.	Liczba klientów pomocy społecznej objętych kontraktem socjalnym;	20	3	1
4.	Liczba podmiotów udzielających wsparcia na terenie Gminy;	11	11	11
5.	Liczba oferowanych form wsparcia w Punkcie Konsultacyjnym;	5	5	5
6.	Liczba osób korzystających ze wsparcia w Punkcie Konsultacyjnym;	106	122	101
7.	Liczba rodzin korzystających z bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego	b.d.	b.d.	b.d.
8.	Liczba realizowanych programów i projektów przeciwdziałającym nowym wyzwaniom społecznym;	1	3	4
9.	Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjnych dotyczących oferowanych na terenie Gminy form pomocy i wsparcia;	9	9	10
10.	Liczba działających na terenie Gminy organizacji pozarządowych działających na rzecz lokalnej społeczności;	3	3	3
11.	Liczba organizowanych i zrealizowanych inicjatyw społecznych;			
12.	Liczba pozyskanych wolontariuszy wspierających lokalne działania społeczne.	0	0	0
CEL STRATEGICZNY 2: Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz wsparcie osób i rodzin w kryzysie				
Cele operacyjne:				
1. Wspieranie rodzin będących w kryzysie, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci.				
2. Rozwijanie systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.				
3. Ograniczanie ubóstwa i zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego osobom najuboższym.				
4. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz wspieranie osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem.				
	Wskaźniki	2022	2023	2024
1.	Liczba osób korzystających z poszczególnych form pomocy socjalnej w GOPS	375	261	397
2.	Liczba dzieci korzystających z organizowanego wypoczynku;	79	53	52
3.	Liczba rodzin objęta pomocą finansową i materialną;	65	61	60
4.	Liczba osób objęta pomocą w formie dożywiania;	355	385	379
5.	Liczba osób korzystających z usług Punktu Konsultacyjnego;	106	122	101
6.	Coroczne sprawozdania z realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy;	6	6	6
7.	Liczba „Niebieskich Kart”:			
	rozpoczętych	11	17	17
	zakończonych	16	15	9
8.	Liczba posiedzeń :			
	Zespołu Interdyscyplinarnego	4	6	13
	Grup diagnostyczno- pomocowych	61	78	152
9.	Liczba Indywidualnych Planów Pomocy (IPP);	24	25	27
10.	Liczba klientów pomocy społecznej objętych kontraktem socjalnym;	20	3	1
11.	Liczba osób i rodzin objętych aktywnymi formami wsparcia;	553	647	624
12.	Liczba rodzin objętych działaniami asystenta rodziny;	13	12	14
13.	Liczba przeszkolonych osób w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;	19	103	91
14.	Liczba specjalistów zaangażowanych do realizacji wdrażanych programów w środowisku (pedagogów, rodzinnych, terapeutów, pracowników socjalnych itp.);	5	5	5
15.	Liczba podjętych interwencji kryzysowych;	5	2	2
16.	Liczba programów wspierających integrację rodziny;	b.d.	14	18
17.	Liczba uczestników alternatywnych form spędzania czasu wolnego.	b.d.	2111	2354
CEL STRATEGICZNY 3: Budowa zintegrowanego systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień dla młodzieży, rodzin i innych wymagających interwencji grup				
Cele operacyjne:				
1. Zmniejszenie dostępności do alkoholu i innych środków psychoaktywnych.				
2. Zminimalizowanie zjawiska uzależnienia od alkoholu wśród mieszkańców.				
3. Zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami.				
4. Zwiększenie oddziaływań pomocowych w stosunku do osób uzależnionych				

bądź zagrożonych uzależnieniem				
	Wskaźniki	2022	2023	2024
1.	Liczba <u>zorganizowanych</u> wydarzeń, imprez, warsztatów w zakresie profilaktyki uzależnień	2	9	8
2.	Liczba przeprowadzonych Programów Rekomendowanych przez KCPU i ORE	3	3	7
3.	Liczba dzieci i młodzieży biorącej udział w Programach Rekomendowanych przez KCPU i ORE	503	435	548
4.	Liczba udzielonych porad dla osób uzależnionych i ich rodzin w Punkcie Konsultacyjnym	200	176	44
5.	Liczba godzin otwarcia Punktu Konsultacyjnego	48/m-c	48/m-c	56/m-c
6.	Liczba osób skierowanych do wyspecjalizowanych placówek leczenia uzależnień	7	7	9
7.	Liczba wniosków o zobowiązanie do leczenia, skierowanych do Sądu Rejonowego	11	13	12
8.	Liczba uczestników zorganizowanych szkoleń z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień;	9	2	3
9.	Liczba utworzonych grup samopomocowych, liczba osób uczestniczących w terapii grupowej	0	0	0
10.	Liczba działań podjętych w ramach współpracy międzyinstytucjonalnej w obszarze leczenia uzależnień	0	0	0
11.	Liczba osób korzystających z pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej i reintegracji społecznej	b.d.	b.d.	b.d.
12.	Liczba podjętych działań mających na celu monitorowanie i diagnozowanie problemów uzależnień.	7	7	13
CEL STRATEGICZNY 4: Rozwijanie kompetencji wychowawczych oraz rozwijanie form wsparcia rodzin przy uwzględnieniu ich kluczowej roli w wychowaniu dzieci Cele operacyjne: 1. Rozwijanie kompetencji wychowawczych w lokalnych rodzinach. 2. Wspieranie i pogłębianie świadomości wychowawczej rodziców i kadry pedagogicznej w lokalnych placówkach oświatowych. 3. Zwiększenie oddziaływań pomocowych wobec rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze. 4. Zminimalizowanie zachowań ryzykownych i kierowanie na konstruktywne sposoby radzenia sobie wśród dzieci i młodzieży.				
	Wskaźniki	2022	2023	2024
1.	Liczba rodzin z dziećmi objętych wsparciem asystenta rodziny;	13	12	14
2.	Liczba osób objętych pomocą rodziny wspierającej;	0	0	0
3.	Liczba rodzin korzystająca ze specjalistycznej pomocy;	b.d.	b.d.	b.d.
4.	Liczba dzieci uczęszczających i korzystających z oferty placówek wsparcia dziennego, świetlic wiejskich;	b.d.	b.d.	b.d.
5.	Liczba osób przeszkolonych w obszarze wspierania kompetencji opiekuńczo-wychowawczych, pracujących z rodzinami na terenie Gminy;	128	40	172
6.	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;	11	10	10
7.	Liczba rodzin, które powróciły do rodziny biologicznej z pieczy zastępczej;	0	1	1
8.	Liczba rodziców biorących udział w warsztatach wzmacniających kompetencje wychowawcze;	185	250	231
9.	Liczba nauczycieli i wychowawców biorących udział w warsztatach wzmacniających kompetencje wychowawcze;	128	b.d.	172
10.	Liczba realizowanych programów profilaktycznych w placówkach oświatowych;	14	8	11
11.	Liczba dzieci i młodzieży biorących udział w programach profilaktycznych;	1228	718	1367
12.	Liczba zorganizowanych działań mających na celu integrację rodzin oraz liczba ich uczestników;	b.d.	14/ 2111 os.	18/ 2354 os
13.	Ilość dzieci i młodzieży biorących udział w zorganizowanych formach wsparcia dziennego oraz innych formach aktywności na terenie Gminy;	51	0	223
14.	Liczba przeprowadzonych działań monitoringowych sytuacji dziecka w rodzinie;	17	20	28
15.	Liczba wydanych Kart Dużej Rodziny;	130	178	74

16.	Liczba partnerów KDR na terenie Gminy.	5	5	4
CEL STRATEGICZNY 5: Zwiększenie aktywności społecznej i integracja z lokalną społecznością osób zagrożonych wykluczeniem społecznym Cele szczegółowe: 1. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz wspieranie osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem. 2. Animacja i organizacja wspólnych kampanii na rzecz integracji różnych grup społecznych. 3. Umożliwienie osobom starszym, niepełnosprawnym, z zaburzeniami psychicznymi, dotkniętymi uzależnieniami i przemocą w rodzinie pełnego udziału w życiu społecznym.				
	Wskaźniki	2022	2023	2024
1.	Liczba przeprowadzonych kampanii promujących aktywny i zdrowy styl życia dla osób starszych	0	1	1
2.	Liczba dzieci korzystających z pomocy żywnościowej	355	385	435
3.	Liczba imprez integrujących osoby zagrożone wykluczeniem i mieszkańców Gminy	b.d.	14	18
4.	Liczba organizacji pozarządowych działających na rzecz promocji zdrowego stylu życia	0	0	0
5.	Liczba osób z niepełnosprawnościami w wieku produkcyjnym nieaktywnych zawodowo	b. d.	b. d.	b. d.
6.	Liczba ofert pracy udostępnionych dla osób z niepełnosprawnościami	2	3	3
7.	Liczba zakładów pracy zatrudniających osoby z niepełnosprawnościami	liczba ofert zgłoszonych do PUP- dla 82 osób	liczba ofert zgłoszonych do PUP- dla 79 osób	liczba ofert zgłoszonych do PUP- dla 76 osób
8.	Liczba programów oferujących przedsiębiorcom pakiet udogodnień z tytułu zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami	2	3	3
9.	Liczba inicjatyw skierowanych do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym: starszych, z niepełnosprawnościami, z zaburzeniami psychicznymi	0	1	1
10.	Liczba nowych podmiotów środowiskowych wspierających osoby zagrożone wykluczeniem społecznym	0	0	1
11.	Liczba podjętych modernizacji obiektów służących likwidacji barier architektonicznych	0	1	0
12.	Liczba jednostek administracji publicznej, które wdrożyły program działań przyjaznych dla osób z niepełnosprawnościami	b. d.	b.d.	b.d.
13.	Liczba osób korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych	0	0	0
14.	Liczba osób z orzeczeniem o niepełnosprawności	73	96	120
15.	Liczba porad specjalistycznych udzielonych osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym	375	261	397
16.	Liczba osób objętych pomocą finansową przez GOPS	98	89	87
17.	Ilość organizowanych imprez okolicznościowych na terenie Gminy	b.d.	14	18
18.	Liczba projektów realizowanych w ramach inicjatyw lokalnych	0	0	0
19.	Liczba przeprowadzonych konsultacji społecznych	1	2	1
CEL STRATEGICZNY 6: Przeciwdziałanie bezrobociu oraz wsparcie osób bezrobotnych i poszukujących pracy Cele operacyjne: 1. Ograniczanie zjawiska bezrobocia na terenie Gminy. 2. Aktywizacja osób bezrobotnych i poszukujących pracy. 3. Przeciwdziałanie zjawisku „wyuczonej bezradności” u osób długotrwale korzystających z zasiłków socjalnych.				
	Wskaźniki	2022	2023	2024
1.	Liczba osób bezrobotnych w różnych grupach wiekowych i poziomie wykształcenia oraz płci	do 30 r. ż- 57 do 50 r. ż- 36 pozostali- 85	do 30 r. ż- 42 do 50 r. ż- 51 pozostali- 49	do 30 r. ż- 44 do 50 r. ż- 45 pozostali- 94
2.	Liczba osób poszukujących pracy	3	4	4
3.	Liczba bezrobotnych długotrwale pozostających bez pracy	35	34	40
4.	Liczba programów skierowanych do osób bezrobotnych	2	3	3
5.	Liczba osób korzystających z wsparcia GOPS z tytułu bezrobocia	11	6	16
6.	Liczba projektów adresowanych do osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy (w rozumieniu przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy).	2	3	3
7.	Liczba osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy (w rozumieniu przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy) uczestniczących w formach	8	13	9

	aktywizacji zawodowej: pracach społecznie użytecznych, robotach publicznych pracach interwencyjnych			
8.	Liczba klientów pomocy społecznej objętych kontraktem socjalnym	20	3	1
9.	Liczba udzielonych porad specjalistycznych	375	261	397
10.	Liczba osób i rodzin którym udzielono pomocy finansowej	os. 58 /rodzin 56	os. 51/ rodzin 51	os. 52/ rodzin 52
11.	Liczba osób i rodzin, którym udzielono pomocy rzeczowej	os. 33 /rodzin 17	os. 59/ rodzin 20	os. 48/ rodzin 15
12.	Liczba osób zatrudnionych w ramach prac interwencyjnych i robót publicznych	2	3	3
13.	Liczba ofert pracy udostępnionych osobom bezrobotnym	2085	1612	1601
14.	Liczba oferowanych programów podnoszenia kwalifikacji dla osób bezrobotnych	1	3	3

Najważniejszymi działaniami wykonanymi za pośrednictwem podmiotów odpowiedzialnych za realizację Strategii jest:

- o Zapewnienie osobom i rodzinom dostępu do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego m.in. w ramach Gminnego Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego (psycholog-doradca zawodowy, konsultant ds. uzależnień, specjalista z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej),
- o Wdrożenie i realizacja Programu TakRodzina.pl oraz Karty Dużej Rodziny,
- o Udzielanie pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, i innych,
- o Udzielenie pomocy osobom poszukującym pracy, prowadzenie pracy socjalnej, wsparcie finansowe, realizacja projektów finansowanych ze środków zewnętrznych skierowanych do osób niesamodzielnych, z niepełnosprawnościami czy zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- o Usprawnienie przepływu informacji pomiędzy instytucjami zaangażowanymi w pomoc rodzinie, tj. GOPS, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Placówki oświatowe, Ochrona zdrowia, Sąd rodzinny, Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Starostwo Powiatowe, GKRPA, ZI
- o Zatrudnienie asystenta rodziny
- o Poprawa współpracy ze szkołami w zakresie diagnozowania potrzeb dzieci i młodzieży
- o Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych wykluczeniem
- o Wspieranie rodzin wykazujących bezradność opiekuńczo-wychowawczą poprzez realizację pracy socjalnej oraz przydzielenie asystenta rodziny
- o Organizowanie zajęć pozalekcyjnych oraz zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży, organizacja kolonii letnich, tworzenie placów zabaw
- o Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie alternatywnych form spędzania wolnego czasu
- o Podwyższenie świadomości rodziców i dzieci na temat skutków alkoholizmu i środków psychoaktywnych poprzez kampanie profilaktyczne realizowane na terenie gminy
- o Rozpowszechnianie ulotek, plakatów i broszur dotyczących zjawiska przemocy domowej
- o Poprawa współpracy z Sądem i kuratorami zawodowymi i społecznymi
- o Poszerzenie oferty ulg w ramach Powiatowej Karty Dużej Rodziny TakRodzina.pl
- o Współpraca z organizacjami pozarządowymi m.in. działającymi na rzecz osób starszych
- o Stworzenie, rozpowszechnianie i aktualizacja kompleksowej bazy danych z informacjami nt. instytucji/organizacji świadczących pomoc rodzinom
- o Funkcjonowanie Punktu Przyjęć Interesantów Dzielnicy w Dąbrowce w ramach programu „Dzielnicy bliżej nas”
- o Prowadzenie warsztatów podnoszących kompetencje wychowawcze rodziców oraz praca z dziećmi z tych rodzin
- o Realizacja wsparcia specjalistycznego dla członków ZI, GR i GKRPA
- o Systematyczne podnoszenie kompetencji przez kadrę GOPS, GKRPA, ZI m.in. poprzez uczestnictwo w szkoleniach, konferencjach itp.
- o Zwiększenie współpracy interdyscyplinarnej pomiędzy podmiotami i instytucjami działającymi na rzecz rodziny,
- o Zwiększenie działań na rzecz integracji osób z niepełnosprawnościami m.in. poprzez realizację m.in. Programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”, „Opieka wytchnieniowa”
- o Zwiększenie dostępności osób ze szczególnymi potrzebami w zakresie obsługi interesantów urzędu i jednostek gminy
- o Wsparcie pozafinansowe organizacji pozarządowych
- o Zwiększenie działań profilaktycznych w placówkach oświatowych w tym realizacji programów profilaktycznych rekomendowanych
- o Wzmocnienie roli rodziny jako podstawowej komórki społecznej

- Poprawa dostępności do usług społecznych i zdrowotnych
- Działania informacyjno-edukacyjne dla mieszkańców Gminy Dąbrówka.

Stworzenie sprawnego systemu to niezwykle czasochłonny proces, nie mniej jednak analizując aktualny okres realizacji Strategii wskazać należy na pozytywne zmiany w zakresie wsparcia potrzeb mieszkańców Gminy Dąbrówka, przejawiające się m.in. poprawą funkcjonowania rodzin czy zwiększeniem oferty pomocowej w tym poradnictwa specjalistycznego. Poziom realizacji celów zapisanych w strategii został oceniony pozytywnie na tym etapie z uwzględnieniem aktualnej sytuacji społeczno-ekonomicznej gminy i nie wymaga dokonywania zmian. Wskaźniki lokalnej efektywności dostępne są zarówno w niniejszym opracowaniu jak również w innych opracowaniach sprawozdawczych programów m.in. Gminnym Programie Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Alkoholizmowi.

16. WYKAZ POTRZEB W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ

Analizując system pomocy społecznej i mając na uwadze tendencje demograficzne oraz potrzeby i problemy mieszkańców Gminy Dąbrówka konieczne jest utrzymanie istniejącej infrastruktury i zabezpieczenie niezbędnych środków na realizację nałożonych ustawowo zadań w obszarze pomocy społecznej oraz dalszy rozwój działań ukierunkowanych na ochronę i poprawę warunków życia grup społecznych, zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz na tworzenie warunków umożliwiających aktywne uczestnictwo w życiu społecznym potrzebującym.

Mając na względzie powyższe przy planowaniu budżetu na kolejny rok na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej i wspierania rodziny należy zwrócić uwagę na następujące kwestie, tzn:

- 1. Wzmocnienie wsparcia dla rodzin z dziećmi**, w tym zwiększenie dostępności usług wspierających rodzinę (np. asystent rodziny), zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności wsparcia i pomocy specjalistycznej (Punkt Konsultacyjno – Informacyjny), wsparcie w zakresie kompetencji wychowawczych rodziców w szczególności zagrożonych wykluczeniem społecznym (warsztaty, szkolenia), realizacja programów profilaktycznych dotyczących przemocy domowej, uzależnień, i trudności wychowawczych, oraz promocja rodziny, rodzicielstwa zastępczego i wspieranego.
- 2. Zwiększenie zakresu pomocy dla osób starszych, niesamodzielnych i z niepełnosprawnościami**, w szczególności rozwój usług opiekuńczych (w tym specjalistycznych) w miejscu zamieszkania, rozwój opieki na odległość oraz rozwój asystentury, pomocy sąsiedzkiej i wolontariatu.
- 3. Wzrost potrzeb w zakresie pomocy psychologicznej i interwencji kryzysowej**, szczególnie dla osób przeżywających kryzysy emocjonalne, samotnych, doświadczających przemocy domowej lub problemów ze zdrowiem psychicznym. Potrzebna jest łatwiej dostępna, bezpłatna pomoc psychologiczna oraz działania profilaktyczne w tym zakresie.
- 4. Potrzeba integracji społecznej i wzmacniania więzi sąsiedzkich**. Wskazana jest kontynuacja i rozszerzenie działań integracyjnych, edukacyjnych i międzypokoleniowych, we współpracy z lokalnymi organizacjami pozarządowymi oraz instytucjami kultury (np. pikniki, warsztaty, szkolenia).
- 5. Wzmocnienie potencjału kadrowego**, co obejmuje potrzebę zatrudnienia dodatkowych pracowników (opiekunowie osób starszych, niesamodzielnych i z niepełnosprawnościami, asystent rodziny), oraz dostęp do szkoleń i rozwoju zawodowego dla pracowników Ośrodka.
- 6. Tworzenie warunków dla wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży** poprzez rozwijania zainteresowań, budowania kompetencji społecznych, szczególnie z rodzin wymagających wsparcia prowadzonych m.in w ramach zajęć pozalekcyjnych, programów edukacyjno-wychowawczych oraz inicjatyw wspierających rozwój emocjonalny i społeczny młodych mieszkańców.

17. PODSUMOWANIE

Zmieniająca się sytuacja społeczno-gospodarcza oraz ewolucja potrzeb społecznych, w tym oczekiwań osób i rodzin znajdujących się w trudnych sytuacjach, zwłaszcza kryzysowych, przyczynia się do stawiania przed systemem pomocy społecznej nowych wyzwań. Ostatni czas, w którym obserwuje się narastanie zagrożeń dla prawidłowego funkcjonowania rodziny, takich jak: uzależnienia, rozpad więzi rodzinnych, problemy opiekuńczo-wychowawcze, przemoc domowa, wskazuje na konieczność wprowadzenia takich rozwiązań systemowych, które będą zmniejszać ryzyko powstania zagrożeń dla osób i rodzin znalezionej się w sytuacji wykluczenia społecznego. Stąd też, priorytetowym celem jest poprawa efektywności działań w obszarze pomocy społecznej dla uzyskania

skutecznego wsparcia, umożliwiającego przewyższanie trudnych sytuacji życiowych. Wskazane jest, aby pracownicy socjalni mogli przede wszystkim realizować pracę socjalną w miejscu zamieszkania osób potrzebujących.

Wysiłki Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w 2025 roku jak i postanowienia na lata kolejne zmierzają do stopniowej zmiany postrzegania tej instytucji w świadomości społeczności lokalnej, gdyż Ośrodek już dawno przestał być instytucją wypłacającą jedynie świadczenia finansowe, a staje się narzędziem do budowania polityki społecznej na poziomie lokalnym, ze szczególnym uwzględnieniem wsparcia niepieniężnego, które jak udowadniają liczne badania, bardziej skutecznie przyczynia się do usamodzielniania rodzin i przeciwdziałania społecznej marginalizacji grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. Rok 2025 będzie dla Ośrodka kontynuacją realizowanych zadań i prowadzonych działań wynikających z ustaw oraz podejmowaniem nowych inicjatyw w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, które są niezbędne, żeby instytucja pomocy społecznej była skuteczna, efektywna i nowoczesna.

GOPS
Dąbrówka

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrówce

ul. Tadeusza Kościuszki 14
05-252 Dąbrówka

GOPSDabrowka

Gmina Dąbrówka

29 757 80 25
731 907 002

gops@dabrowka.net.pl

www.dabrowka.net.pl